

Onderzoek Urban sports

Onderzoek en Business Intelligence

Gemeente Rotterdam

Colofon

Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

Datum: 6 juli 2020

Auteur(s): Dave Bruggeling, Tamara van Batenburg-Eddes

Vragen: onderzoek@rotterdam.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Achtergrond	6
1.2	Doel	7
1.3	Onderzoeksvragen	7
1.4	Leeswijzer	8
2	Aanpak	9
3	Respondenten	12
3.1	Achtergrondkenmerken	12
3.1.1	Geslacht	12
3.1.2	Leeftijd	12
3.1.3	Woonplaats	12
3.1.4	Geboorteland	12
3.1.5	Opleiding	12
3.1.6	Werk	12
3.1.7	Type urban sports	13
4	Algemeen	14
4.1	Omschrijving urban	14
4.2	Omschrijving sport	14
4.3	Urban sports	15
4.3.1	Reden van beoefening	15
4.3.2	Frequentie van beoefening	16
4.3.3	Locaties van beoefening	16
5	Disciplines en beoefenaars	17
5.1	De verschillende disciplines	17
5.2	Eén urban sport of meerdere tegelijk?	21
5.3	Overeenkomsten en verschillen tussen de typen urban sports	22
5.4	Typologie van de beoefenaars	23
5.5	Individueel versus groepsverband en beïnvloeding vriendschappen	23
6	Betekenis en leefstijl	24
6.1	Betekenis overkoepelend	24
6.2	Beïnvloeding dagelijks leven	26
6.2.1	Lifestyle	26

6.2.2	Kleding	26
6.2.3	Muziek	27
6.2.4	Vriendschappen	27
7	Vergelijking met reguliere sporten	29
7.1	Reguliere sporten en het ervaren verschil met urban sports	29
7.2	Competitie of concurrentie en doorzettingsvermogen en blessures	30
8	Gezondheid, voeding en middelengebruik	32
8.1	Ervaren gezondheid	32
8.1.1	Gezondheid en voeding	32
8.1.2	Fysieke gezondheid	33
8.1.3	Mentale gezondheid	33
8.1.4	Sociale gezondheid	34
8.2	Middelengebruik	35
8.2.1	Roken	35
8.2.2	Alcohol	35
8.2.3	Drugs	35
9	Mening van de urban sporters	36
9.1	Evenementen	36
9.2	Locaties: behoeftes en meningen	36
9.3	Behoeftes: tips en tops	38
9.4	Olympificeren van de urban sports	39
10	Conclusies en aanbevelingen	41
10.1	Conclusies	41
10.2	Beschouwing	46
10.3	Aanbevelingen	47
	Bijlage A Vragenlijst	49
	Bijlage B Toestemmingsformulier	54
	Bijlage C Topiclijst interviews	55

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Urban sports zijn volop in ontwikkeling. Het zijn relatief nieuwe sporten en er is – in Rotterdam – beperkt onderzoek naar gedaan. Wel komen urban sports vaak voort uit langer bestaande sporten. Vanuit dit perspectief is het één en ander bekend. Zo hanteert de gemeente Rotterdam in haar 'Beleidsnota Urban sports 2018-2021' op basis van eerder onderzoek de volgende definitie:

'Urban sports is een verzamelnaam van sporten die zich kenmerken door een vrij (over het algemeen niet of los georganiseerd), expressief en creatief karakter en die zich afspelen in een stedelijke/urbane setting.'

Wat mist in deze definitie is het leefstijlaspect wat in dit type sporten duidelijk op de voorgrond is¹. Met leefstijlen, ook wel (sub)culturen genoemd, bedoelen zij een manier van leven die sociaal onderscheidend is en waarmee groepen en individuen uitdrukking geven aan hun eigen smaak. Urban sports drukken een belangrijke stempel op de leefwijze van de beoefenaars, of zij onderscheiden zich – ook in alledaagse zin – door hun intensieve en specifieke wijze van sportbeoefening.

Grote groepen Rotterdammers willen momenteel liever (individueel) sporten en ongeorganiseerd op de momenten en plaatsen dat het hen uitkomt. Uit een Rotterdams onderzoek uit 2015 blijkt dat ongeveer vier op de tien sporters in georganiseerd verband sport. Hoewel hierbinnen de categorie 'sportschool' nog wel zwaar meetelt. Eenzelfde aandeel geeft aan ongeorganiseerd te sporten en twee op de tien geeft aan beide te doen. In dit onderzoek wordt gesteld dat

de groei in sportdeelname ten opzichte van een eerdere meting geheel ten goede gekomen is van de groep die alleen in ongeorganiseerd verband sport.² Sporten via de 'traditionele' vereniging is daarom minder in trek; het aantal leden neemt in de loop van de jaren gestaag af.³

Gemeente Rotterdam ziet kansen om urban sports in te zetten voor het verhogen van de sportparticipatie en om bij te dragen aan doelen op andere domeinen zoals onderwijs, economie, cultuur, werk en inkomen⁴:

- *Sport- en cultureel domein*: het nieuwe activiteitenaanbod stimuleert een gezonde, actieve leefstijl en meedoen in de samenleving. Deze sport-trend biedt een uitgelezen kans om een doelgroep te bereiken die niet altijd even makkelijk te bereiken is voor gemeenten;
- *Sociaal en maatschappelijk domein*: de urban scene bereikt nieuwe doelgroepen en vormt een community die werkt aan weerbare en initiatiefrijke mensen. Ze draagt bij aan kwaliteiten als zelfredzaamheid, ondernemerschap en talentontwikkeling;
- *Ruimtelijk domein*: locaties voor urban sports zijn goedkoper dan officiële sportaccommodaties. Helemaal als locaties al vanaf het ontwerpproces bij gebiedsontwikkeling beweegvriendelijk worden ingericht. De stad als podium en/of playground voegt waarde toe aan de openbare ruimte. Bovendien spelen urban sports een rol bij hergebruik van leegstand;
- *Economisch domein*: urban culture is een creatieve en artistieke lifestyle die gebaseerd is op learning by doing, ondernemerschap en innovatie. De urban scene voegt nieuwe activiteiten toe

¹ Lucassen, J.M.H. en Wisse, E. (2011). Hoofdstuk 1: leefstijlsport, een conceptuele verkenning. *Sporten op de grens*. Nieuwegein / Utrecht, Arko Sports Media / Mulier Instituut.

² <https://onderzoek010.nl/documents/Vrije-tijd-en-cultuur>: Sporten en bewegen door Rotterdammers (2015).

³ https://nocnsf.nl/media/2908/zo-sport-nederland_nocnsf-sportonderzoek-2013-2019.pdf.

⁴ <https://www.allesoversport.nl/artikel/urban-sport-is-cool-en-hot/>

aan het stadsleven, het bindt jongeren aan de stad en door het hippe imago creëert de urban scene ook economische meerwaarde bij gebiedsontwikkeling.

Gemeente Rotterdam wil zich ontwikkelen tot voorloper wat betreft kennis over en benutten of inzetten van urban sports. Daarom is OBI gevraagd een verkennend onderzoek te doen.

Vragen die de hiaten in de kennis oproepen zijn bijvoorbeeld: Kan je gezond gedrag (lichamelijk, mentaal en/of sociaal) vergroten door urban sports te stimuleren? Hoe stimuleer je deze specifieke vormen van sporten? Hoe sluit je aan bij de behoefte van groepen die zich tot deze sporten aangetrokken voelen? Hoe kunnen urban sports duurzaam ingezet worden? Kun je deze sporten faciliteren wat betreft inrichting en het organiseren van evenementen zodat het aansluit bij wat deze groepen willen?

Voor het beantwoorden van dit soort vragen moet eerst meer onderzoek gedaan worden naar algemene kenmerken van urban sports en hun beoefenaars. Hiermee wordt duidelijk welke groepen mensen zich aangetrokken voelen tot deze niet georganiseerde sporten en waarom.

Ook levert het inzicht in de (meer)waarde van dit type sporten, bijvoorbeeld voor het versterken van de gesubsidieerde verenigingsporten. Het kan een waarde hebben wat betreft de samenhang met lichamelijke, mentale en/of sociale gezondheid. Heeft het beoefenen van dergelijke sporten een positieve invloed, zo ja: welke en hoe kunnen we deze – indien gewenst – stimuleren en benutten?

1.2 Doel

Het doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen in wat urban sports zijn: een verkenning van wat er over bekend is. Er moet inzicht verkregen worden in de omvang en kenmerken van de groep mensen die deze typen sporten beoefenen met name in Rotterdam.

Het gaat hierbij met name om inzichten in de aantallen en behoeften van (potentiële) beoefenaars.

Deze inzichten moeten input opleveren of gezond gedrag (lichamelijk, mentaal en/of sociaal) met behulp van urban sports gestimuleerd kan worden of dat deze sporten op andere wijze een positieve bijdrage aan de stad Rotterdam kunnen leveren. Daarbij worden de inzichten gebruikt voor het toekomstig bestendig maken van sportverenigingen in Rotterdam.

Uit de beleidsnota urban sports (2018-2021) blijkt dat er meer kennis is vereist over de kenmerken van de beoefenaars van urban sports, 'unique selling points', effecten van evenementen en de versterking van crossovers met andere domeinen.

1.3 Onderzoeksvragen

Op basis van de hiervoor gestelde doelen kunnen verschillende vragen geformuleerd worden. Zoals:

- Wat is er bekend over urban sports?
- Welke urban sports worden in Rotterdam beoefend en in welke mate?
- Wat zijn kenmerken van (Rotterdamse) urban sporters in termen van:
  - Achtergrondkenmerken (bv. migratieachtergrond, SES, leeftijd, geslacht, opleidingsniveau etc.)
  - Leefstijl
  - Gezondheid (fysiek en mentaal)
  - Motivatie
  - Verschillen binnen de verschillende disciplines/communities
  - Frequentie

Over urban sports is voor de beleidsnota 'Van de straat' al enig inzicht verkregen. Voor urban sports wordt bovenstaande gevalideerd en wanneer mogelijk antwoord gezocht op verdiepingsvragen:

- Kun je gezond gedrag (lichamelijk, mentaal en/of sociaal) vergroten door urban sports te stimuleren?

- Hoe stimuleer je deze specifieke vormen van sporten?
- Hoe sluit je aan bij de behoefte van groepen die zich tot deze sporten aangetrokken voelen?
- Kun je deze sporten faciliteren zodat het aansluit bij wat deze groepen willen?

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de manier waarop het onderzoek is uitgevoerd.

In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van de respondenten die we gesproken hebben voor zowel de enquêtes als de interviews. Hoofdstuk 4 gaat over de term urban en urban sports als sport. In

hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de verschillende disciplines die er zijn binnen de urban sports scene en de beoefenaars. Hoofdstuk 6 gaat over wat urban sports voor de beoefenaars betekent en hoe de sport hun dagelijks leven beïnvloed. In hoofdstuk 7 wordt een vergelijking gemaakt tussen urban sports en reguliere sporten. Hoofdstuk 8 gaat over hoe urban sporters hun fysieke, mentale en sociale gezondheid ervaren en over voeding en middelengebruik. In hoofdstuk 9 geven de respondenten hun meningen over evenementen en locaties, wordt ingegaan op hun behoeften met betrekking tot urban sports en hun ideeën over het olympificeren van urban sports. Tenslotte worden in hoofdstuk 10 conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

2 Aanpak

Het onderzoek is gestart met een verkennend literatuuronderzoek om een beter beeld te krijgen van wat urban sports behelst. Er zijn verschillende typen documenten gelezen: beleidsdocumenten, scripties, nieuwsberichten en artikelen.

Daarna is voor een trapsgewijze aanpak gekozen. We zijn begonnen met het afnemen van korte enquêtes op verschillende locaties.

Eind oktober 2019 vond het Rotterdam Street Culture Weekend (RSCW) plaats. Dit is een festival waar talenten op het gebied van streetart, hiphop en urban sports de kans krijgen te laten zien wie ze zijn.⁵ In dat weekend zijn enquêtes afgenomen bij de Free-style School Rotterdam (n=23) waar een freerun competitie gehouden werd en bij Rotterdam Ahoy (n=29) waar onder andere verschillende competities en optredens waren voor dans, panna voetbal, 3X3 basketball, skaten en BMX.

In oktober 2019 tot en met januari 2020 zijn enquêtes afgenomen in Skateland (n=8), het HipHopHuis (n=11), 010Trickz (n=6) en op de Westblaak (n=5).

Omdat urban sporters nergens geregistreerd staan en ze niet via mail, telefoon of registratiesystemen te benaderen zijn is, gekozen voor een zogenaamde 'convenience sample'. Dit betekent dat respondenten benaderd zijn op plekken waar ze logischerwijs te vinden zijn. Er is niet precies bijgehouden hoeveel mensen benaderd zijn en niet deelgenomen hebben, maar in de ervaring van de interviewers is deelname zelden geweigerd. Urban sporters zijn op de verschillende locaties benaderd met een uitleg over het onderzoek: waar zijn we van, waar gaat het onderzoek over, hoeveel tijd kost het. Er is uitgelegd dat het een vrijwillige deelname betreft en dat de gegevens anoniem verwerkt worden. Ook is gevraagd of de gegeven informatie duidelijk was en zo nodig is verdere toelichting gegeven. De enquête bevat vragen over achtergrondkenmerken (geslacht, geboortjaar, postcode, (geboorte-) land), vragen over werk en opleiding.

---

⁵ <https://rscw.nl/over/>

De vragen over urban sports gaan over het type urban sports, de frequentie van beoefening, de reden van het beoefenen van een urban sport, de locaties waar de urban sports beoefend worden, wat de sport voor de beoefenaar betekent en de toegankelijkheid van de sport en wat de gemeente kan doen om de sport te faciliteren. Verder bevat de vragenlijst vragen over ervaren (mentale) gezondheid en leefstijl. Omdat de vragen over leefstijl vooral vragen over middelengebruik zijn en dit onderwerp gevoelig kan liggen met name bij jongeren, zijn deze vragen duidelijk geïntroduceerd bij de respondent door aan te geven: 'Nu komen er enkele vragen over middelengebruik. Wil je deze vragen beantwoorden? Zo ja, wil je de vragenlijst liever alleen invullen of vind je het goed de vragen samen te doorlopen? Ik wil nogmaals benadrukken dat je geen vragen hoeft te beantwoorden als je dat niet wilt.' Vier respondenten hebben deze vragen niet beantwoord. Sommige locaties vonden de vragen over middelengebruik niet inclusief genoeg. Om deze reden zijn deze vragen vervangen door de vraag: 'In hoeverre beïnvloedt je levensstijl je gezondheid?'. Het gaat om 11 respondenten die de alternatieve vraag hebben gekregen. Tenslotte is deelnemers gevraagd of ze het onderzoeksrapport opgestuurd willen krijgen en/of we deelnemers mochten benaderen voor vervolg of verdiepend onderzoek. Van de 82 geënquêteerden, waren 59 deelnemers hiermee akkoord en zijn contactgegevens genoteerd in de vorm van een e-mailadres of telefoonnummer.

De originele enquête is opgenomen in bijlage A. De verzamelde gegevens zijn ingevoerd en geanalyseerd met SPSS. De resultaten hebben bovendien richting gegeven aan de topiclijst voor de verdiepende interviews.

In de volgende stap zijn we overgegaan naar het afnemen van verdiepende interviews. De werving van respondenten is via verschillende kanalen gelopen. Een aantal deelnemers (n=59) waarbij de korte enquêtes zijn afgenomen, had aangegeven interesse te hebben om deel te nemen aan het verdiepende onderzoek. Zeven daarvan zijn geïnterviewd. Vijf

deelnemers zijn geworven via andere deelnemers (de zogenaamde sneeuwbal methode). Er is ook een deelnemer aangedragen via organisaties die zich bezighouden met urban sports en er is een deelnemer via het persoonlijke netwerken van de onderzoeker geworven. In totaal zijn 14 interviews afgenomen. De interviews zijn afgenomen op verschillende locaties (café of restaurant, gemeentelijke locatie, urban sports locatie en in een enkel geval bij de respondent thuis). Als dank voor de geïnvesteerde tijd en hun verhaal kregen respondenten een cadeaubon ter waarde van 15 euro.

Bij aanvang van het interview is (nogmaals) een uitleg gegeven over het onderzoek (wat is het doel en waar gaat het over). Er is uitgelegd dat het gesprek vertrouwelijk is en de gegevens anoniem verwerkt worden. Tenslotte is toestemming gevraagd voor het gebruiken van de gegevens en is toestemming gevraagd om het gesprek op te nemen. Het toestemmingsformulier (zie bijlage B) is doorlopen en ondertekend door de deelnemer.

De topiclijst is een semigestructureerde vragenlijst die bedoeld is als gesprekshandleiding, waarbij van de volgorde kan worden afgeweken. Indien nodig – wanneer volgens de gespreksleider zaken nog niet duidelijk genoeg beantwoord waren – is doorgevraagd. De vragenlijst (die is opgenomen in bijlage C) bevat vragen over:

- Achtergrondkenmerken;
- De (urban) sport of sporten (welke sport(en), hoe vaak, waar, wat is de reden dat je deze sport beoefent, andere niet-urban sporten, en verschillen en overeenkomsten tussen urban sports en tussen urban sports en niet-urban sports);
- De community of levensstijl (is het (meer dan) een sport, zie je het als een subcultuur, beïnvloedt het je dagelijks leven etc.);
- Gezondheid (fysiek, mentaal en sociaal);
- Behoeftes van de doelgroep en hoe de gemeente daarbij aan zou kunnen sluiten.

De opnames zijn getranscribeerd door de onderzoekers zelf en door een daarvoor gespecialiseerd bureau. Vervolgens zijn de transcripten gecodeerd door twee onderzoekers. Om de kwaliteit van het coderen te verbeteren en er zeker van te zijn dat codes eenduidig geïnterpreteerd zijn door beide onderzoekers, hebben de onderzoekers een aantal random geselecteerde transcripten van elkaar nagekeken. De

resultaten daarvan zijn bediscussieerd en indien nodig zijn de coderingen hierop aangepast. De coderingen en analyses van de transcripten zijn uitgevoerd met Atlas ti.

Voor zowel de enquêtes als de interviews hebben wij met name gesproken met beoefenaars van urban sport in de breedtesport.

3 Respondenten

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de respondenten die de enquête hebben ingevuld ($n=82$; zie voor een totaaloverzicht Tabel 1) of hebben deelgenomen aan de diepte-interviews ($n=14$). Deze beschrijving bevat onder andere informatie over geslacht, leeftijd, geboorteland, opleiding, werk, woonplaats en welke urban sports zij ondernemen.

3.1 Achtergrondkenmerken

3.1.1 Geslacht

Van de respondenten die de enquête op één van de urban sports locaties hebben ingevuld was 79% man ($n=65$) en 21% vrouw ($n=17$). Voor de respondenten die hebben deelgenomen aan de diepte-interviews geldt nagenoeg dezelfde verdeling qua percentages (11 mannen, 3 vrouwen).

3.1.2 Leeftijd

De leeftijd van respondenten uit de enquête varieert tussen de 8 en 45 jaar oud, waarbij de gemiddelde leeftijd 21 jaar bedraagt ($SD=6,9$). Meer dan de helft van de respondenten was tussen de 18 en 27 jaar oud (respectievelijk 18 tot 21 jaar oud, 26%; 21 tot 27 jaar, 28%). De rest, iets minder dan de helft, was jonger dan 18 jaar of 27 jaar en ouder (46%). Voor de geïnterviewden geldt een bereik van 15 tot 43 jaar met een gemiddelde leeftijd van 25 jaar oud.

3.1.3 Woonplaats

Van de respondenten die de enquête op één van de urban sports locaties hebben ingevuld, gaven er acht aan in het buitenland te wonen (10%), 38 gaven aan buiten Rotterdam-Rijnmond te wonen (46%), 24 gaven aan in Rotterdam te wonen (29%), 12 gaven aan in de regio Rijnmond te wonen 15%; exclusief Rotterdam).

Van de respondenten die hebben deelgenomen aan de diepte-interviews komen de meesten uit Rotterdam ($n=10$). De overige vier geïnterviewde urban

sporters komen uit Capelle aan den IJssel, Dordrecht, Sliedrecht en Wageningen.

3.1.4 Geboorteland

Van de geënquêteerde respondenten is bijna 80% geboren in Nederland ($n=65$). De overige 20% is geboren in een ander land dan Nederland binnen Europa (België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Engeland, Italië en Spanje) of buiten Europa (Brazilië, Colombia, Dominicaanse Republiek, Eritrea, Marokko en de (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba).

3.1.5 Opleiding

Bijna de helft van de respondenten (46%, $n=37$) geeft aan op dit moment onderwijs te volgen of onderwijs te hebben gevolgd in het middelbaar beroepsonderwijs, beroepsbegeleidend onderwijs, hoger algemeen of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Een kwart van de geënquêteerden volgt of heeft lager onderwijs gevolgd ($n=21$). Een deel van deze groep zit nog op het basisonderwijs, lager of voorbereidend onderwijs of middelbaar algemeen voortgezet onderwijs. Een kwart van de ondervraagden ($n=23$) volgt hoger beroepsonderwijs of wetenschappelijk onderwijs of heeft dat gevolgd.

3.1.6 Werk

Ruim 80% van de respondenten werkt ($n=68$). Een derde ($n=26$) heeft werk dat gerelateerd is aan de urban sport scene. Denk bijvoorbeeld aan het beheren van een eigen dans- of freerunschool of aan het geven van 3X3 basketball- of skateboardlessen. De helft ($n=42$) geeft aan werk of een bijbaan te hebben in een branche die niet-urban sports gerelateerd is.

3.1.7 Type urban sports

De urban sports die het meest ondernomen worden door de geënquêteerden zijn freerunnen (42%; n=34), skateboarden (26%, n=21), (break)dance (24%; n=20) en straatvoetbal (22%; n=18). Daarnaast geven respondenten aan 3X3 basketball, BMX, calisthenics, inline/stuntstep, tricking of een andere urban sport te doen. Tot de andere urban sports (16%; n=13) behoren onder andere vechtsporten, (roller)skaten en andere vormen van dans.

Onder de geïnterviewden bevonden zich vooral dansers (n=7) en skaters (n=6). Andere urban sports die beoefend worden zijn calisthenics, freerunnen, steppen, straatvoetbal en tricking. Geconcludeerd kan worden dat de urban sporters die gesproken zijn tijdens de enquête of diepte-interviews zich vaak niet beperken tot maar één urban sport, maar juist een combinatie daartussen. Hierover volgt later meer in hoofdstuk 5 over disciplines en beoefenaars.

Tabel 1. Achtergrondkenmerken respondenten van de enquête

	n	%
Geslacht		
Man	65	79,3
Vrouw	17	20,7
Leeftijd		
< 16 jaar	12	14,6
16 tot 18 jaar	12	14,6
18 tot 21 jaar	21	25,6
21 tot 27 jaar	23	28,0
27 jaar en ouder	14	17,1
Geboorteland		
Nederland	65	79,3
Ander land	17	20,7
Opleiding		
Laag	21	25,9
Midden	37	45,7
Hooq	23	28,4
Werk		
Urban sports gerelateerd	26	31,7
Niet-urban sports gerelateerd	42	51,2
Geen werk	14	17,1
Type urban sports (meerdere sporten mogelijk)		
3X3 Basketball	8	9,8
BMX	7	8,5
(Break)dance	20	24,4
Calisthenics	10	12,2
Freerunnen	34	41,5
Inline/stuntstep	5	6,1
Skateboarden	21	25,6
Straatvoetbal	18	22,0
Tricking	9	11,0
Anders	13	15,9

4 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van wat de termen ‘urban’ en ‘sport’ nu precies inhouden volgens onze respondenten. Daarnaast geeft dit hoofdstuk inzicht in waarom deze sporten worden ondernomen, hoe vaak en op welke plekken. In een later hoofdstuk zal worden ingegaan op de verschillen tussen urban sports en reguliere sporten, dit hoofdstuk beoogt sec een typologie te geven van de termen ‘urban’ en ‘sport’.

4.1 Omschrijving urban

Respondenten omschrijven de term urban voornamelijk als vrijheid en niet locatie gebonden. Dat wil zeggen dat je het eigenlijk altijd en overal kunt doen zonder per se verbonden te zijn aan een vaste plek. Zo omschrijft een freerunner urban als volgt:

“Urban is echt dat je de stad gebruikt, lekker rogue en doen wat je wilt.”

Het ongeorganiseerde karakter van urban sports en de mogelijkheid om zelf te doen wat en wanneer en met wie en hoe je maar wilt, bevordert deze vrijheid enorm volgens respondenten. Daarnaast geeft vrijwel iedereen aan dat urban sports voor zowel jong als oud zijn. Het is een uiting van plezier, cultuur en expressie waarbij het gebruik van het lichaam op zich al volstaat. Het gaat met name om het op een creatieve manier gebruik maken van de ‘straat’. De volgende skater bestempelt het inclusieve karakter van de term urban:

“Wat ik zo geweldig vind aan skaten, deels door die vrijheid, is dat er dus eigenlijk geen geschreven regels zijn. Wel ongegeschreven regels. Je kunt met iedereen skaten wanneer en waar je maar wilt skaten. Leeftijd, geslacht en afkomst doen er niet toe. Dat is allemaal enorm gemixt.”

Daarnaast is er ook een deel van de respondenten dat niet altijd even positief is over de verzamelnaam urban, mede vanwege de soms wat negatievere connotaties die zijn verbonden aan de urban scene die kunnen leiden tot bepaalde vooroordelen. Zo stelt de volgende skater en calisthenics beoefenaar:

“Het woord urban zie ik als een groepje dat dan overal aan wordt gekoppeld. Bij urban denk ik meteen aan hiphop, graffiti en breakdance, maar het is veel breder dan dat. Het behoort anno 2020 niet alleen maar tot een bepaalde cultuur.”

4.2 Omschrijving sport

Naast het vrij in te plannen, creatieve karakter van urban sports, typeren respondenten het ook zonder twijfel als sport. Urban sports worden gezien als hobby waarbij intense fysieke inspanning een vereiste is. Het lichaam wordt veelal tot het uiterste gebruikt, zeker omdat het iets is wat je vaak moet doen om er beter in te worden. Oefening baart kunst is dan ook een veel gehoorde uitspraak van urban sporters. Juist daarom worden urban sports ook als sport gezien, omdat er een duidelijk competitief element in zit in die zin dat er ruimte is voor verbetering en progressie. Zo stelt een danser:

“Ik zie het zeker ook als een sport, iets waar ik zelf beter in wil worden, iets dat me gewoon lekker in beweging houdt. We zitten nu best veel stil achter bureaus en in collegezalen, dus dan is het fijn om gewoon te bewegen en dan thuis ook iets te hebben om te doen: choreo oefenen of nieuwe dance moves proberen.”

4.3 Urban sports

4.3.1 Reden van beoefening

In onderstaande tabel 2 is te zien welke motivatie de 82 urban sporters waarbij een korte enquête is afgenomen hebben om één of meerdere urban sports te beoefenen. Met name het ongeorganiseerde karakter van urban sports wordt aangegeven als reden (40%; n=33), gevolgd door het samen sporten met vrienden (33%; n=27) en het sporten in de buitenlucht (21%; n=17).

Tabel 2. Redenen om urban sport(en) te beoefenen

	n	%
Ongeorganiseerd karakter	33	40,2
Buiten sporten	17	20,7
Met vrienden	27	32,9

Daarnaast geeft ruim 90% (n=74) aan een andere motivatie te hebben om urban sport(s) te beoefenen. Het merendeel geeft aan dat zij het zijn gaan doen vanwege het grote community en lifestyle aspect, ofwel het sociale. Daarnaast wordt het gezien als uiting van creativiteit, kunst en expressie. Met urban sports kun je jezelf uitdagen, grenzen verleggen en bovendien skills opbouwen. Het vrije karakter los van verplichtingen in teamverband is ook een veelgehoord argument om urban sports te beoefenen. Tot slot is het sporten voor veel respondenten een uitlaatklep en mogelijkheid tot het leegmaken van je hoofd.

Een veelgehoord argument uit de interviews waarom urban sporters zich vaak van jongs af aan al bezighouden met het sporten zit hem vooral in het stukje sociale contacten en sociale cohesie. Respondenten geven aan dat het sporten op verschillende locaties

ervoor zorgt dat je veel nieuwe mensen leert kennen. De community wordt als heel inclusief en behulpzaam omschreven en iemand met minder skills kan altijd terecht bij iemand die al wat meer ervaren is. Daarom is een belangrijke rol weggelegd voor zogeheten motivators/rolmodellen, waartegen je kunt opkijken:

“Ik was eigenlijk altijd een slechte jongen geweest en er moest echt wat veranderen. Toen zei een professionele straatvoetballer tegen me: ‘Ik zie best wel wat talent in jou.’ Dat inspireerde me super erg en daardoor kreeg ik nog meer motivatie. Het betekende heel veel dat hij zei: ‘Ik ga jou proberen daarin te helpen zodat jij je hierin beter kunt ontwikkelen.’”

De meeste urban sporters die we gesproken hebben zijn via via in de scene gerold, voornamelijk via vrienden of filmpjes op het internet. Het samen ondernemen van dergelijke sporten motiveert extra om het te gaan doen. De mogelijkheid om beter te worden door oefenen, het vrije karakter zonder geschreven regels en het uiterste uit je lichaam halen zijn bovendien redenen om urban sports te gaan beoefenen. De volgende respondent legt de link met extreme sports:

“Ik denk dat het meer m’n interesse was uit extreme sports. Ik ben altijd wel van het pushen wat je menselijk gezien kan met het lichaam. Ik deed met een vrienden-groep veel aan stuntskaten en dat zorgde er ook voor dat je alle sporten eigenlijk wel wilde proberen.”

Opvallend is dat men zich vaak niet alleen beperkt tot maar één urban sport, maar er een aantal naast elkaar beoefent. Ook dit is volgens de volgende respondent te wijten aan het uitnodigende en uitdagende karakter:

“Ik begon met skaten en ik vond dat er altijd wel tof uitzien, dus ik wilde het proberen. En toen zag ik ook filmpjes van BMX’ers en dat wilde ik ook proberen.”

Toen ging ik al met vrienden om die ook stepten en dat vond ik ook tof.”

4.3.2 Frequentie van beoefening

Uit de enquête blijkt dat de meeste urban sporters zich niet beperken tot een enkele keer sporten per week (zie onderstaande tabel 3). Integendeel: Ruim 90% (n=74) geeft aan meerdere dagen per week of zelfs elke dag bezig te zijn met het beoefenen van zijn/haar urban sport(s). Een kleine 10% (n=8) geeft aan zich één dag of minder per week bezig te houden met urban sports.

Tabel 3. Frequentie van beoefening urban sport(en)

	n	%
1 dag of minder dan 1 dag per week	8	9,7
Meerdere dagen per week	44	53,7
Elke dag	30	36,6

De meeste respondenten uit de diepte-interviews geven aan ook meerdere dagen per week te sporten, maar stellen wel dat verschillende urban sports seizoensgebonden zijn en dat de frequentie van beoefening daarom ook verschilt per seizoen type. Zo worden sporten als skateboarden, freerunnen en calisthenics 's winters minder vaak ondernomen dan 's zomers omdat ze voornamelijk in de buitenlucht worden ondernomen. Het vrije karakter van urban sports is ook zichtbaar in de frequentie van beoefening:

“Nou, dat antwoord zal enorm verschillen. Het ligt er maar net aan welk moment van het jaar je het vraagt. Dus dat kan zijn elke dag en soms drie maanden niet. Dat is een beetje de vrijheid die het skaten je geeft.”

Vanwege het vrije karakter en het ontbreken van geschreven regels en verplichte trainingen, geven meerdere respondenten aan dat het zomaar kan voorkomen dat je de sport een tijdje links laat liggen om het vervolgens op een later moment weer op te pakken. De frequentie van beoefening van urban sports is in die zin dus ook afhankelijk van de mate

van discipline en motivatie van de sporter zelf. Het gaat immers om vrij uit te voeren sporten.

4.3.3 Locaties van beoefening

In de enquête is respondenten gevraagd op welke plekken zij zoal sporten. Hieruit blijkt dat het merendeel op straat of in de buurt sport (48%; n=39) of op een plein/veldje (26%; n=21). Andere populaire locaties zijn het skatepark aan de Westblaak (16%; n=13) en het HipHopHuis (13%; n=11). Andere locaties waar urban sports beoefend worden zijn Skateland, Urban Sports Park Hoogvliet, Sportplaza Zuiderpark en de Freestyle School Rotterdam.

Tabel 4. Locaties waar urban sporters sporten

	n	%
Op straat/in de buurt	39	47,6
Plein/veldje	21	25,6
Skateland	9	11,0
Urban Sports Park Hoogvliet	6	7,3
Sportplaza Zuiderpark	7	8,5
HipHopHuis	11	13,4
Westblaak	13	15,9
Freestyle School Rotterdam	7	8,5
Anders	65	79,3

Daarnaast geeft bijna 80% van de respondenten (n=65) aan ook op andere locaties te sporten dan de in de enquête aangegeven keuzemogelijkheden. Opvallend is dat veel sporters aangeven niet per se aan één vaste locatie verbonden te zijn, in principe kunnen zij hun sport overal en nergens beoefenen.

Daarnaast zijn urban sporters ook niet per se alleen maar verbonden aan Rotterdam. Zo wordt er veel geskatet, gefreerunt en gedanst in diverse skateparken, freerunscholen en danszalen verdeeld over heel Nederland.

Tot slot sport geven een aantal respondenten die aan freerunnen, tricking en calisthenics aan dit vooral te doen bij 010 Trickz bij het Urban Sports Park Hoogvliet.

5 Disciplines en beoefenaars

In dit hoofdstuk worden de verschillende disciplines die er bestaan binnen de urban scene beschreven vanuit het perspectief van de urban sporters zelf, oftewel: hoe omschrijven de urban sporters hun sport, waar beoefenen ze het en wat zeggen ze over de bijbehorende community. Worden deze sporten los van elkaar beoefend of beoefenen ze er meerdere tegelijk? Zijn er verschillen of overeenkomsten tussen de urban sports onderling? Hoe omschrijven de beoefenaars zichzelf? Worden de sporten vooral individueel of in groepsverband gedaan?

5.1 De verschillende disciplines

In hoofdstuk 3 is beschreven dat de groep waarbij een korte enquête is afgenomen een diversiteit aan urban sports beoefent (zie ook figuur 1).⁶

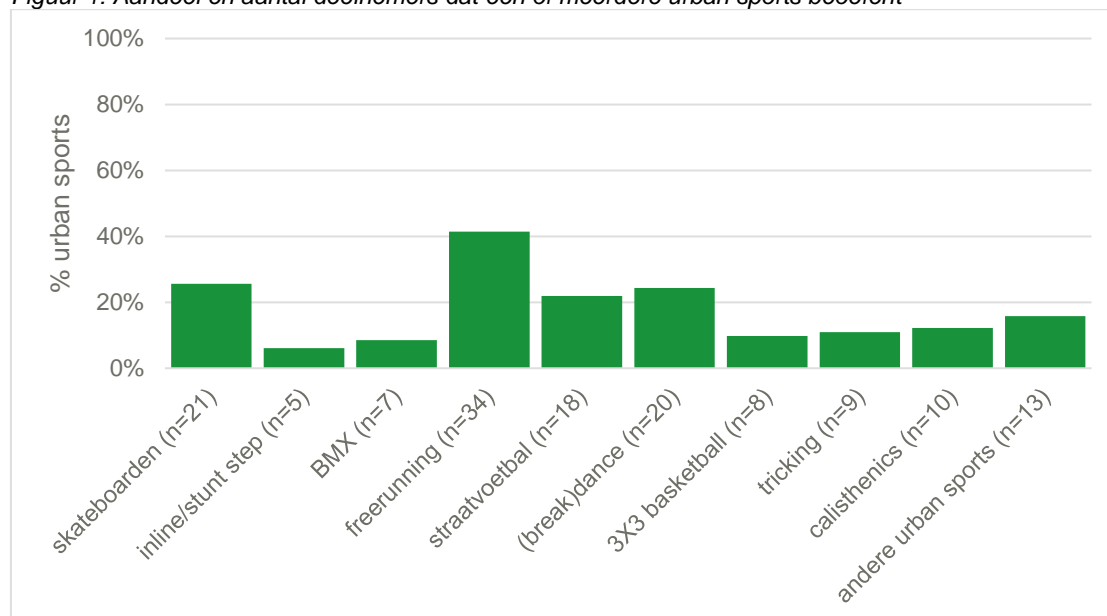
Aan de hand van de informatie uit de verdiepende interviews geven we voor verschillende urban sports

een omschrijving, als het aan bod gekomen is omschrijven we de community en geven we de locaties waar de verschillende urban sports door de geïnterviewden beoefend worden.

Skateboarden of skaten

De skateboarders of skaters die gesproken zijn, geven aan dat voor hen de essentie van het skaten ligt in de vrijheid en de cultuur eromheen⁷. De vrijheid betekent voor hen dat je het kan doen wanneer je er zin in hebt met vrienden. Daar hoeft geen competitie in te zitten, hoewel ook wordt aangegeven dat het er ook om gaat wie de beste skater is. De cultuur zit hem in de creativiteit en de kunstvormen die erbij komen kijken zoals film en fotografie. De meeste skaters beginnen in een park om in te skaten of te verzamelen. Daarna gaan ze de stad in om te filmen.

Figuur 1: Aandeel en aantal deelnemers dat één of meerdere urban sports beoefent

⁶ Deze aantallen en verdeling zeggen verder niets over de omvang en verdeling beoefening in heel Rotterdam.

⁷ Skateboarden wordt met een skateboard gedaan. Skateboarders noemen zichzelf ook skaters. Skaten is ook op inline of stuntskates skaten. Rolschaatsen behoort niet tot de urban sports.

Eens een skater altijd een skater. Er zijn wel eens periodes dat het wat minder is – dat kan met de weersomstandigheden en de seizoenen of met persoonlijke omstandigheden te maken hebben - maar de drive om te skaten verdwijnt meestal niet helemaal. De optimale leeftijd om er mee te starten is volgens de deelnemers zo'n 7 of 8 jaar en je kan het – als je niet te gek doet – blijven doen tot je 40ste of 50ste.

Onder de skaters heerst een sterk gevoel van verbondenheid en saamhorigheid. Skaters onder elkaar

– ook al kennen ze elkaar niet – maken makkelijk contact met elkaar, praten makkelijk met elkaar en helpen en steunen elkaar. Leeftijd speelt ook geen rol. Voor de jongere skaters is het heus spannend als twintigers staan te kijken wat ze doen. Maar uiteindelijk helpen ze elkaar allemaal om beter te worden.

“Het is een gevoel van saamhorigheid, dat je echt onderdeel bent van een groep.”

“Uiteindelijk is iedereen gewoon heel supportive... Iedereen wil je helpen. Iedereen is gewoon chill over het algemeen.”

Skaters skaten óf in een park zoals de Westblaak of Hoogvliet in de open lucht óf overdekt in Skateland; de 'street-skaters' skaten vooral op straat. Bekende spots in Rotterdam zijn het Museumpark, de Beurs-traverse, het Grafisch Lyceum of bij het Maritiem Museum. Plekken buiten Rotterdam die door de deelnemers genoemd worden zijn Leidschendam, Capelle, Breda – Pier 15, Nesseland en Berkel.

Freerunnen

Freerunners die we gesproken hebben geven aan dat het echt een urban sport is omdat je in principe niet aan een locatie gebonden bent; je kan gaan en staan waar je wilt. Freerunnen is eigenlijk je van A naar B bewegen op een acrobatische manier. Dat hoeft niet efficiënt te zijn. Bij parcours – een vorm van freerunnen – gaat het er juist om je zo snel mogelijk van A naar B te bewegen. Volgens de geïnterviewden is tricking ook een vorm van freerunnen⁸.

Deze vorm is meer afgeleid van de martial arts, taekwondo, vechtsporten. Er worden veel trap- en twist-technieken in gebruikt. Bij freerunnen gaat het erom dat je lenig wilt worden en niet te 'bulky'. Daarnaast speelt het filmen net als bij skaten een rol. Het wordt wel gezien als een extreme en dus gevaarlijke sport maar volgens de beoefenaars valt dat wel mee. Dat het zo gezien wordt komt vooral door video's van ongelukken die viraal (ge)gaan (zijn).

Omgang tussen freerunners ontstaat makkelijk en als vanzelf. Als je trucs van elkaar wilt leren, is het contact snel gelegd. Het maakt niet uit of je stoer bent of

juist niet, het freerunnen vormt de verbinding ongeacht hoe je bent.

"Toenadering komt vanzelf, er is altijd wel iemand met wie je een klik hebt."

Om het freerunnen te leren in een veilige omgeving zijn er op dit moment twee locaties in Rotterdam genoemd, namelijk Trickz010 en Freestyle School Rotterdam. Als je het eenmaal wat onder de knie hebt, kan je gaan en staan waar je wilt als je de omgeving maar respecteert. Ook in het Zuidpark wordt veel gefreerund op het Sportplaza. Freerunnen is (nog) meer dan skaten een sport die je vrijwel overal kan doen zolang je maar obstakels hebt die je kunt trotseren.

(Break)dance

Dance beslaat een spectrum aan stromingen en stijlen in de urban scene of street culture, die veelal ook gemixt worden met elkaar. In deze omschrijving wordt geen uitputtende lijst van stromingen en stijlen gegeven maar worden alleen die stijlen beschreven die door de geïnterviewden beoefend worden of benoemd zijn.

Een danser vertelt dat hij break⁹ met capoeira mixt. Capoeira is weer een combinatie van vechtkunst en dans. Dan is er nog hiphop.¹⁰ Dit is volgens een geïnterviewde danser ontstaan uit de videoclips die rappers gebruikten rond 2000. Hiphop is best breed en bestaat uit allerlei subgroepen die niet heel goed te onderscheiden zijn. Krump¹¹ wordt benoemd als een

⁸ Volgens de urban sports coalition is tricking een combinatie van verschillende martial arts en acrobatiek: <https://urbansportscoalition.nl/arnhem/sporten/tricking/>

⁹ Breakdance is een dynamische dansstijl waarbij het vloerwerk centraal staat. De acrobatiek ziet er spectaculair uit, maar de basics zijn toch toegankelijk voor beginners: De docent leert basisbewegingen aan zoals: toprock, downrock (vloer- en voetenwerk), freezes (poses) en powermoves (rotaties). Deze dansvorm vergt discipline en doorzettingsvermogen maar de overwinning is des te groter: Leerlingen verleggen hun grenzen, moedigen elkaar aan en ontwikkelen hun motoriek (<http://www.hiphophuis.nl/educatie/breakdance-2/>).

¹⁰ Streetdance is een laagdrempelige manier om met hiphop te beginnen:

Het is op dit moment de meest populaire hiphop dansstijl in videoclips, wedstrijden en films. In de cursus wordt een balans gezocht tussen het volgen van een choreografie en het ontwikkelen van een eigen stijl. Er wordt gewerkt aan het volgen en begrijpen van het ritme van de muziek, presentatie en improvisatie. De leerlingen volgen het voorbeeld van de docent en vergroten hun bewegingsvocabulaire (<http://www.hiphophuis.nl/educatie/stand-up-dance/>).

¹¹ Krumping wordt in de praktijk vrijwel alleen via freestyle uitgevoerd. De dansstijl bestaat uit vier basis moves: jabs, arm swings, chest pops en stomps. Deze bewegingen bestaan uit expressieve en energieke bewegingen in de armen, hoofd, benen, torso en voeten. Krumping is agressiever dan de andere dansstijlen in hiphop en wordt staand op snelle muziek gedanst (<http://www.hiphophuis.nl/krump/>).

underground stroming die ergens eind jaren negentig is ontstaan. Andere dancestijlen die genoemd zijn, zijn dancehall, house dancing en K-pop (Korean pop). In de dance scene is de lescultuur al ver ontwikkeld. Dance varieert van gestructureerd (een choreo instuderen) tot heel vrij (freestylen of in de vorm van battles).

Dance wordt meer als kunstvorm gezien dan als sport. Het hoort zeker bij de urban of street culture. Aan de andere kant heeft dance ook weldegelijk dat competitieve element, denk maar aan de battles. Ook wordt dance steeds meer met andere urban sports zoals freerunnen en tricking gemixt.

De geïnterviewde dansers ervaren een heel open sfeer voor alles en iedereen. Het mooie van dansen is dat er geen goed of fout is. Dansers delen een passie voor dansen en het maakt niet uit of je goed of slecht bent. Je vindt dansen leuk. Daar gaat het om.

Er zijn dansers die vooral buiten dansen met vrienden. Dansen kan je ook in een studio doen. De dansers volgen in Rotterdam hun lessen bij het Hip-HopHuis en bij MOVES. Een danser doorkruiste het hele land om te dansen. Die danste ook bij Rijn IJssel in Arnhem of studio 15 in Almelo.

Straatvoetbal

Voor de geïnterviewde straatvoetballers gaat het bij straatvoetbal om de vrijheid die je voor jezelf hebt. Vrijheid in wat je moet doen en wanneer je dat doet. Bij straatvoetbal draait het alleen om de trucs die je doet met de bal. De trucs kunnen schijnbewegingen zijn waardoor je de bal tussen de benen van je tegenstander speelt (panna). Hoe meer techniek je hebt, hoe beter dat lukt. Het gaat ook niet alleen om het voetballen. Het maken van films speelt bij deze urban sport ook een rol.

Bij straatvoetbal lijkt het competitie-element belangrijker dan het gemeenschapsgevoel. Tricks en tips worden in de basis wel gegeven maar niet als je beter wordt. Als je deelt hoe je iets doet, kan je er in een volgend toernooi zelf mee verslagen worden.

“Tips geven doe je heel moeilijk met straatvoetbal want je wilt het liefst dat niemand erachter komt hoe jij dat doet.”

Straatvoetbal wordt veelal op straat gedaan en in de daarvoor bestemde kooitjes.

Calisthenics

Calisthenics wordt door een geïnterviewde omschreven als trainen met je eigen lichaamsgewicht, zoals push ups en pull ups. Variatie wordt aangebracht door er bepaalde tricks bij te doen of er parcours bij te doen.¹² Het is erg gedreven door hoe je er fysiek uitziet. Daarvoor wordt veel getraind.

Calisthenics beoefenaars hebben dezelfde interesse en praten zodoende makkelijk met elkaar. Nieuwe trucs worden makkelijk met elkaar gedeeld.

Calisthenics kan je overal doen waar bars zijn. Basic bars of dip bars (twee buizen naast elkaar waar je tussen kunt dippen of een handstand op kunt doen). In Rotterdam worden het Vroesenspark en de Boompijkskade en van Ahoy Zuiderpark tot Rotterdam Centrum genoemd.

Inline of stunt steppen

Een stepper die wij spraken gaf aan dat het voor hem vooral gaat om de vrijheid die je hebt om te doen wat je wilt en wanneer je het wilt. Je hebt geen les. Het is veel leuker om van elkaar te leren en samen te leren van films die je samen bekijkt, dan dat je in een les van iemand hoort wat je moet doen.

Als er gestept wordt, wordt dat meestal met een (vrienden-) groep gedaan. Je leert van elkaar,

¹² Volgens de urban sports coalition is calisthenics een mix van gymnastiek en fitness in de buitenlucht: <https://urbansportscoalition.nl/arnhem/sporten/calisthenics/>

discussieert over filmpjes, nieuwe trucs en merken. Er heerst een makkelijke en goede sfeer in de groep.

De geïnterviewde stepper komt uit Dordrecht waar meestal gestept wordt bij het park aan de Maasplaza. Daarnaast gaat de groep ook wel eens naar Skateland, Westblaak, of een skatepark in Eindhoven.

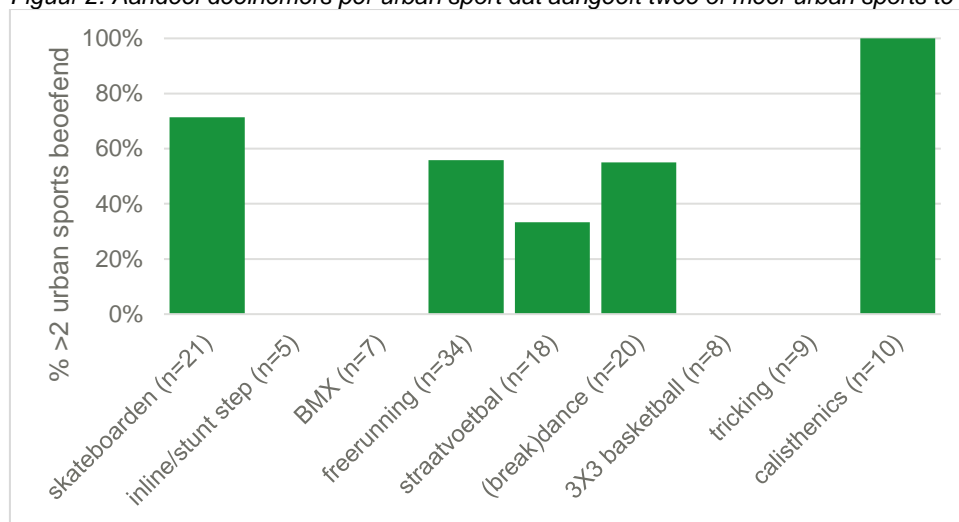
5.2 Eén urban sport of meerdere tegelijk?

Van de 82 urban sporters waarbij een korte enquête is afgenomen gaf 59% aan dat zij één urban sport beoefenden, 23% gaf aan twee urban sports te be-

oefenen en 18% gaf aan drie of meer urban sports te beoefenen.

In figuur 2 is het percentage deelnemers weergegeven dat per type urban sport twee of meer urban sports beoefent¹³. De deelnemers die we gesproken hebben die aan calisthenics deden (n=10) gaven allemaal aan dit te combineren met één of meerdere andere urban sports. Ruim twee derde van de skateboarders of skaters beoefenen twee of meerdere urban sports. Onder de freerunners en (break)dancers was dit respectievelijk 56% en 45%. Straatvoetbal wordt het minst vaak maar alsnog voor 30% gecombineerd met andere urban sports.

Figuur 2. Aandeel deelnemers per urban sport dat aangeeft twee of meer urban sports te beoefenen

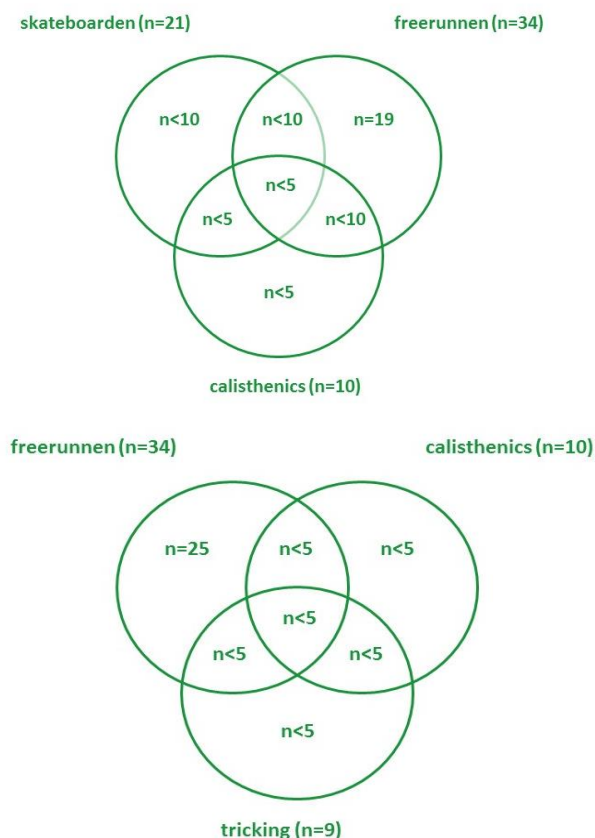
* Voor inline/stunt step, BMX, 3X3 basketball en tricking zijn de aantallen dusdanig laag dat er geen percentages over worden gerapporteerd.

¹³ Voor inline/stunt step, BMX, 3X3 basketball en tricking zijn de aantallen voor een opsplitsing te klein en worden niet weergegeven.

Wanneer we kijken welke urban sports vaak gecombineerd worden dan zien we dat skateboarden en freerunnen en of calisthenics nog het meest vaak gecombineerd worden (figuur 3a). Freerunnen, calisthenics en/of tricking worden ook wel naast elkaar beoefend (figuur 3b). Uit de enquêtes blijkt dat dansers vaak meerdere typen dans beoefenen (breakdance, capoeira, dancehall, voguing, hiphop choreo, afro-dance) of dat dansen wordt gecombineerd met freerunnen, 3X3 basketball, calisthenics of skateboarden.

Figuur 3a en 3b Aantal urban sporters dat één of meer typen urban sports beoefent

Hoewel de aantallen klein zijn en hiermee minder betrouwbaar, is het combineren van verschillende urban sports wel een beeld dat we ook tegenkwamen in de interviews.

Alle geïnterviewden die dansten, beoefenden verschillende typen dans zoals breakdance en hiphop of dancehall, housedancing of K-pop. Ook werd aangegeven dat mensen die dansen voor het leren van

bepaalde tricks de verbinding met het freerunnen opzoeken. Ook de combinatie skaten, calisthenics, freerunnen en/of dansen is genoemd. Inline/stunt steppen wordt ook wel beoefend met skaten en BMX.

5.3 Overeenkomsten en verschillen tussen de typen urban sports

Onder de skaters, freerunners, calisthenics beoefenaars en dansers die we geïnterviewd hebben, komt het gevoel van verbondenheid en saamhorigheid binnen de verschillende groepen als overeenkomstig kenmerk naar voren. Wat ook uit de interviews naar voren komt is dat de mensen die deze urban sports beoefenen de passie voor hun sport delen. Het gevoel van vrijheid – dat je zelf bepaalt wanneer, hoe lang, waar en met wie je en wat je precies gaat doen – is ook iets wat deze urban sport(er)s gemeenschappelijk lijken te hebben. Bij straatvoetbal wordt die vrijheid ook genoemd, terwijl dit door dansers niet genoemd wordt. Bij dans is er wat meer dan bij de andere urban sports een lescultuur wat het wellicht een georganiseerder karakter geeft.

Een geïnterviewde geeft aan dat discipline en doorzettingsvermogen onontbeerlijk zijn om de urban sports onder de knie te krijgen. Maar geeft ook aan dat dit voor alle sporten geldt. Ook het hebben van bepaalde motorische vaardigheden wordt genoemd als overeenkomst. Zoals balans en het maken van draaien heb je nodig bij bijvoorbeeld skateboarden maar ook bij calisthenics.

Qua verschillen tussen de typen urban sports wordt kledingstijl wel genoemd. (Sub-)groepen skaters en steppers willen zich graag onderscheiden met hun voorkomen, hoewel dit zeker niet voor alle skaters en steppers geldt. Wat betreft de uitvoering geeft iemand die danst aan dat de concurrentie tussen dansers sterker is dan bijvoorbeeld tussen freerunners. Dansen is ook meer flamboyant en er wordt meer een show gegeven dan bij andere urban sports. De mate waarin dit zo is, ligt ook aan wat je doet aan dans. Een battle is vanzelfsprekend meer competitief

dan het gezamenlijk instuderen van een choreo. Straatvoetbal lijkt ook wat anders dan de meeste urban sports. Er is wel wat gemeenschapsgevoel, maar het competitiegevoel overheerst.

Verder worden verschillende urban sports vaak ook op andersoortige locaties beoefend en je hebt er veelal andersoortige attributen voor nodig:

“Streetdance doe je op een mooie platte grond die een beetje glad is... Vooral met dans en muziek... Freerunning is dat je vooral bezig bent met rennen... Skaten doe je op een skateboard.”

Verder zijn de bewegingen en trucs voor de verschillende urban sports wel echt anders.

5.4 Typologie van de beoefenaars

Uit de interviews is het lastig om een eenduidige omschrijving te geven van dé urban sporter. Aan de ene kant komt uit de gesprekken naar voren dat urban sporters vaak wat meer creatieve en alternatieve mensen zijn: ze werken vaak in de fotografie, tekenen of maken graffiti of bouwen websites. Aan de andere kant wordt ook aangegeven dat het allemaal niet zo duidelijk is.

“Studenten doen het, die vriend van mij is accountant, het maakt allemaal niet zoveel uit.”

Ook qua persoonlijkheden komt er niet een duidelijk profiel naar voren uit de interviews. Verschillende geïnterviewde respondenten geven aan dat urban sporters stoere aanwezige personen kunnen zijn, maar dat er net zo goed heel verlegen, onzekere en rustige personen zijn.

De leeftijdscategorie waarin het meest vaak aan urban sports gedaan wordt ligt tussen de 10 en 27 jaar. Kinderen beginnen rond de 10 jaar. Aan het einde

van de puberteit valt een deel van die groep vaak weg. Maar er is een aanzienlijk deel dat eigenlijk door blijft gaan tot het niet meer kan of de prioriteiten in het leven anders komen te liggen wat meestal rond de 27 jaar is. Voorbeelden van prioriteiten die genoemd worden zijn een vaste baan, een serieuze relatie of het krijgen van een gezin. Ook de groep waarbij de korte enquêtes zijn afgenomen bestond voor 83% uit mensen jonger dan 27 jaar.

De meeste urban sports zijn mannelijk gedomineerd met als enige uitzondering dans. Maar respondenten geven aan dat zowel bij het skaten, freerunnen als bij het straatvoetbal steeds meer vrouwen meedoen.

5.5 Individueel versus groepsverband en beïnvloeding vriendschappen

De meeste geïnterviewde urban sporters geven aan dat ze de sport zowel alleen als in een groep beoefenen. Het groepsgevoel is wel sterk onder de urban sporters. Dus hoewel er ook individueel gesport wordt, is het samen met vrienden sporten, nieuwe trucs bekijken, leren en uitproberen een belangrijk onderdeel van de sport.

Het is ook makkelijk vrienden maken als je een gezamenlijke hobby of passie hebt, zo geven veel urban sporters aan. Diverse geïnterviewden geven aan dat ze vrienden(-groepen) voor het leven hebben gekregen door de urban sport die ze beoefenen. Je leert elkaar kennen via de sport die je beoefent en je kan elkaar dan ook makkelijk daarbuiten gaan en blijven ontmoeten. Dit wordt wel vooral door de skaters, steppers en calisthenics beoefenaars zo benoemd.

Voorgaande is in lijn met wat we in de enquêtes terugzien: zo geeft 93% van de geënquêteerden aan meer vrienden te hebben gekregen door het beoefenen van een urban sport en 87% geeft aan dat de sport als open tot (zeer) toegankelijk wordt ervaren.

6 Betekenis en leefstijl

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de betekenis van verschillende urban sports, oftewel: wat betekent het precies voor respondenten om deze sporten uit te voeren? Is het puur een sport of zit er een diepere betekenis in verweven? Daarnaast gaan we in op beïnvloeding van het dagelijks leven als gevolg van het ondernemen van urban sports. Heeft het sporten bijvoorbeeld effect op iemands leefstijl en daarbij behorende keuzes wat betreft onder andere kleding, muziek en vriendschappen?

6.1 Betekenis overkoepelend

Opvallend is dat ruim 90% (n=74) in de enquête aangeeft dat urban sports voor hen meer betekent dan alleen het sporten. In tabel 5 staan factoren aangegeven waarop urban sports van invloed zijn. Voor bijna een kwart (n=17) van deze groep respondenten heeft het sporten invloed op hun muziekkeuze -en smaak. Daarnaast geven respondenten aan dat het hun kledingkeuze beïnvloedt (30%; n=22). Bovendien ziet men het vooral als vrijetijdsbesteding en hobby (37%; n=27). Tot slot wordt aangegeven dat urban sports van invloed zijn op vriendschappen (61%; n=45). Behalve kledingkeuze, muziek, vriendschappen en vrijetijdsbesteding/hobby geven 58 respondenten (78%) aan dat het sporten nog een andere betekenis voor hen heeft.

Tabel 5. Factoren waarop urban sports van invloed zijn

	n	%
Kledingkeuze	22	29,7
Muziek	17	23,0
Vriendschappen	45	60,8
Vrijetijdsbesteding/hobby	27	36,5

Het merendeel van de antwoorden behelst het community/lifestyle gevoel dat het sporten voor veel enquêteerden met zich meebrengt, dat wil zeggen dat men zich onderdeel voelt van een groep. Het sociale aspect van urban sports wordt hierbij benadrukt. Daarnaast wordt aangegeven dat urban sports vooral vrijheid en discipline betekenen. Dat lijkt in

eerste instantie misschien tegenstrijdig, maar juist omdat je veel vrijheid hebt, moet je het doorzettingsvermogen en de discipline hebben om door te zetten:

“Je krijgt er veel wijze lessen door. Soms kun je iets pas na 100 keer proberen. Dat kan je weer toepassen op je werk of school.”

“Doordat je ergens van houdt, leer je als je het zo goed mogelijk wilt doen normen en waarden op te bouwen. Op de een of andere manier zorgt het ervoor dat je de dingen echt goed wilt doen, je wilt beter worden, je leert mensen kennen, je wordt socialer.”

“Ik denk ultieme vrijheid en een soort gevoel dat je aan het vliegen bent over de stad met je vrienden.”

Dat een trucje niet altijd direct lukt en het oefenen soms de nodige blessures met zich kan meebrengen, vergt een bepaalde mindset. Uit de interviews blijkt dat behoorlijk wat respondenten de afgelopen jaren blessures hebben gekregen als gevolg van het sporten. Juist vanwege die doorzettingsmentaliteit en de drive om beter te willen worden, heeft hen dit niet beïnvloed om te stoppen. Daarnaast geven respondenten aan dat het sporten hen helpt om beter te communiceren en samen te werken. Bovendien helpt het om op het juiste pad te blijven, onder andere vanwege een stukje afleiding en de eerdergenoemde vorm van discipline:

“Ik denk dat het voor mij wel een levensstijl is. Het heeft me geholpen in moeilijke periodes, zeker qua afleiding. Ook om sociale kringen op te bouwen, nieuwe mensen te leren kennen en te netwerken. Dat is het meest waardevol denk ik.”

Uit de interviews blijkt ook dat het focussen op de sport zorgt voor een bepaalde innerlijke rust, kijkt

kunnen van energie en mogelijkheid om je gedachten te verzetten. Zo brengt het volgens respondenten een bepaalde bewustwording, mate van zelfvertrouwen en reflectie op jezelf met zich mee op momenten dat jij er het meest behoefte aan hebt:

“Lekker je hoofd leegmaken. Het laat je je problemen even vergeten. Dat je je gewoon volledig kunt focussen op het skateboarden.”

Ook wordt aangegeven dat urban sports veel meer gefocust zijn op het culturele aspect als vorm van culturele expressie en mogelijkheid tot het uiten van creativiteit en emotie:

“Het is zo'n grote community en het is ook creatief bezig zijn, dus ik zie het niet alleen als sport. Bijna als een kunst

misschien, want iedereen heeft echt zijn eigen manier waarop ze dat doen en eigen stijl. Er komt ook zoveel meer bij kijken: kleding, fotografie en video.”

Respondenten is gevraagd of zij het idee hebben of die extra betekenis (betekent het voor jou meer dan alleen het sporten) ook geldt voor urban sports die zij zelf niet beoefenen. Op deze vraag wordt wisselend geantwoord. Bijna een derde ($n=21$) geeft aan dat dit niet het geval is of weet het niet. Een veelgehoord argument hierbij van gesproken urban sporters is dat zij alleen kennis hebben van hun eigen urban sport en niet over andere urban sports. Bijna twee derde ($n=48$) geeft aan dat zij ook het idee hebben dat andere urban sports meer betekenis hebben dan het sporten op zich. Het zit hem daar vooral in het community gevoel, de ruimte voor creativiteit, het van elkaar kunnen leren en normen en waarden

6.2 Beïnvloeding dagelijks leven

In de interviews is urban sporters gevraagd in hoeverre het sporten van invloed is op hun dagelijks leven. Een aantal geïnterviewden geeft aan dat ze er zo veel mogelijk tijd voor proberen te maken, maar dat zaken als werk, school en familie vaak wel voorrang krijgen op het sporten. Bij de meeste respondenten heeft het doen van een urban sport of meerdere urban sports invloed op meerdere facetten die hierna zullen worden besproken. De volgende danser geeft aan dat het dansen van grote invloed is geweest op zijn zelfvertrouwen en manier van zichzelf presenteren omdat bij dansen het jezelf presenteren een grote rol speelt:

“Wat ik wel merk is dat ik zelfverzekerder word. Dat kan ik ook in het dagelijks leven toepassen van: Wacht, eigenlijk hoef ik niet bang te zijn. Dit kan ik nu gewoon doen zonder bang te zijn om afgerekend te worden. Ik heb ook het idee dat ik iets socialer ben geworden. Nu met dans merk ik van: Ik kan gewoon op mensen afstappen.”

Daarnaast is de beïnvloeding van urban sports in het dagelijks leven van een aantal geïnterviewden duidelijk zichtbaar, omdat zij er hun werk van hebben gemaakt. Denk hierbij aan het geven van skatelessen of het hebben van een eigen dans- of freerunschool. In deze gevallen wordt aangegeven dat urban sports hen veel hebben gegeven, ze zijn er constant mee bezig:

“Als ik niet zou skaten dan zou ik een heel ander leven leiden nu. Skaten heeft me wel bijna alles gegeven dat ik nu heb.”

6.2.1 Lifestyle

Op de vraag of respondenten ook vinden dat urban sports per definitie een bepaalde levensstijl met zich meebrengen, wordt wisselend geantwoord. Een deel geeft aan dat hun gedrag totaal niet wordt beïnvloed door het sporten, bijvoorbeeld omdat je je focust op de sport en niet per se op alles wat daar verder bij komt kijken. Een ander deel geeft aan dat hun

levensstijl weldegelijk wordt beïnvloed door het sporten. Zo wordt er bijvoorbeeld gesproken over (sub)cultuur, expressie, creativiteit en het verkrijgen van een bepaalde vorm van discipline. Zo stelt de volgende urban sporter:

“Het gaat denk ik vooral om discipline, dat heb je nodig om te zeggen: Ik ga vandaag trainen en ik probeer elke dag beter te worden, je craftmanship te finetunen. Het is een levensstijl van dat je opstaat en zegt: vandaag ga ik sporten en mensen inspireren en motiveren, nieuwe mensen leren kennen. Kijk, doe je het maar 1x per week, dan ben je gewoon iemand die het leuk vindt om het af en toe te doen. Maar iemand die het ziet als levensstijl die 2 tot 4x per week gaat trainen, dan word je echt beter. Anders blijf je haken op een bepaald niveau.”

Daarnaast geeft men aan dat de levensstijl per sport niet voor iedereen dezelfde hoeft te zijn, het is maar net hoe je er zelf invulling aangeeft. Ook hierin is het vrije karakter van urban sports weer te herkennen:

“Ik denk dat iedereen wel een gedeelde mentaliteit heeft in skateboarden van: Iedereen is zijn eigen persoon, zijn eigen skater. Niemand is hetzelfde. Als ik op Blaak ga chillen met een paar vrienden, dan heeft de één zijn haar geblondeerd en een super strakke broek en de ander een jaren 80 pakkie. Iedereen doet lekker waar hij zelf zin in heeft.”

Op welke verschillende onderdelen urban sports nog verder van invloed kunnen zijn in het kader van levensstijlen wordt behandeld in de volgende paragrafen over kleding, muziek en vriendschappen.

6.2.2 Kleding

Uit de interviews blijkt dat er vanuit de urban sports niet per se kledingvoorschriften zijn waaraan sporters zich verplicht moeten houden. De volgende danser geeft aan dat er vroeger vanuit de hiphop scene wel

dergelijke kledingvoorschriften waren, maar dat dit in de loop der tijd is veranderd:

“Vroeger was dat misschien wel zo bij hip-hop dat je een wijdere broek of iets moet meenemen, maar nu is het meer: je moet aandoen waar jij je lekker in voelt.”

Toch zie je met name bij de geïnterviewde skaters dat er weldegelijk bepaalde kleding gedragen wordt door een groot gedeelte van de ‘scene’. Zo geeft een skater aan dat bepaalde schoenen van goede duurzame kwaliteit een must zijn, omdat ze zo snel slijten vanwege de verschillende trucs. Daarnaast proef je sterk in de verhalen dat skaters het belangrijk vinden om bepaalde skatemerken te supporten. Zo stelt de volgende skater:

“Het is ook een stukje stoerheid en status, dat ga ik niet ontkennen. Ik draag nu bijvoorbeeld een trui van het merk Spitfire. Dat merk heeft een skate-team en dat zijn allemaal pro’s die echt super sick zijn. Het is echt één van de topmerken in de skateboardwereld, dus als ik aan hun geld betaal, dan support ik dat ook weer en dan kunnen ze weer nieuwe dingen maken. Het is niet alleen status, maar ook om de merken die je leuk vindt te supporten zodat ze weer verder kunnen en niet failliet gaan.”

6.2.3 Muziek

Opvallend is dat beïnvloeding van de muziekstijl/keuze van urban sporters vrijwel alleen wordt benadrukt door geïnterviewde dansers. Dit lijkt minder het geval te zijn bij andere urban sports als skateboarden, freerunnen, steppen, calisthenics, etc. Bij dans is de muziekkeuze van grote invloed op de daadwerkelijke choreografie, maar ook hierbij wordt gezegd dat het aan de danser zelf is welke muziek hij/zij luistert. Een danser vertelt hier het volgende over:

“Het is Urban Street, het is stoer dus als je toch denkt van: Hé, ik ben een urban

sporter, dan ben je meer geneigd om bijvoorbeeld naar straatmuziek te luisteren. Maar ik kan bijvoorbeeld ook naar klasieke muziek luisteren.”

6.2.4 Vriendschappen

In de enquête zijn de respondenten gevraagd of de urban sport invloed heeft gehad op hun vriendschappen (zie tabel 6). De grote meerderheid (93%; n=76) geeft aan dat zij door het sporten meer vrienden hebben gekregen. De overige 6% (n=5) geeft aan dat het niet van invloed is geweest op hun vriendschappen.

Tabel 6. Invloed op vriendschappen

	n	%
Ja, ik heb nu meer vrienden	76	92,7
Nee	5	6,1
Ja, ik heb nu minder vrienden	1	1,2

Tot slot geeft één respondent (1%) aan nu minder vrienden te hebben als gevolg van het ondernemen van een of meerdere urban sports. In de interviews gaf een respondent aan ook minder vrienden te hebben omdat hij was gaan straatvoetballen en zich daar nu volledig op focust en daardoor weinig tijd heeft voor andere zaken. In zijn geval heeft het focussen op het straatvoetballen ervoor gezorgd dat hij naar eigen zeggen nu op het juiste pad is gekomen en daardoor minder contact heeft met vrienden van vroeger:

“Juist minder, omdat ik niet meer naar buiten ga als vroeger. En de jongens van vroeger supporten me wel altijd maar ik spreek niet meer buiten met ze af of zo.”

Wat sterk uit de interviews naar voren komt, is dat respondenten stellen dat urban sports echt gezien worden als middel om sociale kringen op te bouwen die in veel gevallen over landsgrenzen heen gaan. Ondanks dat iedereen zo verschillend kan zijn qua denkbeelden en visies, is de sport hetgeen dat ze met elkaar verbindt. Daarnaast is er vrijwel altijd ruimte voor het geven van feedback aan elkaar:

“Ontmoeting, je groet elkaar, je raakt snel aan de praat want je hebt dezelfde interesses. Dat is natuurlijk ook zo met skaten ongeacht niveau: Een nieuwe truc is een nieuwe truc. Bij calisthenics is dat ook weer hetzelfde. Weet je: Je kan tips krijgen en geven.”

“Je spreekt allemaal één taal en dat is handig. Hierdoor heb je snel begrip voor elkaar.”

Sommige respondenten geven aan dat het sporten gezorgd heeft voor zulke sterke banden dat ze de community bijna zien als één grote familie:

“Het gaat verder dan het freerunnen. We zien elkaar daarbuiten ook veel. Families trekken met elkaar op. We zijn meer vrienden dan freerun vrienden.”

7 Vergelijking met reguliere sporten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op reguliere sporten die respondenten beoefenen of hebben beoefend en wordt de vergelijking getrokken tussen regulier en urban (waarin verschillen deze sporten van elkaar en waarin komen ze juist overeen). Verder wordt ingegaan op de onderwerpen competitie/concurrentie, doorzettingsvermogen en blessures.

Voor dit hoofdstuk worden alleen de bevindingen van de verdiepende interviews beschreven. Alleen in de interviews (en niet in de enquêtes) is ingegaan op de onderwerpen waarover dit hoofdstuk gaat.

7.1 Reguliere sporten en het ervaren verschil met urban sports

De geïnterviewde urban sporters geven aan dat zij naast de urban sport(s) die zij beoefenen ook nog reguliere sporten doen. Voetbal wordt een aantal keer genoemd maar ook salsadansen, kung fu, snowboarden, zeilen, volleybal, klimmen of boulderen, golf en zwemmen worden genoemd (zie ook figuur 4).

Figuur 4. Grafische weergave van wat urban sporters aangeven wat zij aan andere sporten beoefenen

De vraag wat het verschil is tussen urban sports en reguliere sporten roept verschillende reacties op. Er zijn urban sporters die vinden dat het verschil met

reguliere sporten groot is. Daarentegen zijn er ook urban sporters die vinden dat het wel meevalt met de verschillen of staan er dubbel in.

Wat betreft de verschillen met reguliere sporten, maakt de vrijheid urban sports voor de respondenten uniek. Die vrijheid gaat over verschillende aspecten. Het is de vrijheid om zelf te bepalen *wat* je doet en *hoe* je dat doet. Respondenten geven aan dat zij ook reguliere sporten hebben beoefend. De coach of de trainer bepaalt dan wat je moet doen en hoe je dat moet doen. Zoals een respondent aangeeft:

“Bij judo is het gewoon van er is een correcte techniek en aan de hand daarvan moet jij jezelf ontwikkelen.”

De vrijheid is ook de vrijheid om te sporten *wanneer* je wilt en niet zoals bij de meeste reguliere sporten op vaste tijden trainen, zoals vaak bij voetbal of volleybal of andere teamsporten. Echter wordt ook aangegeven dat de verschillen niet met alle reguliere sporten zo groot zijn. Het ligt er aan wat je doet. Fitness is bijvoorbeeld een reguliere sport die je kan doen wanneer je wilt. Ook zijn er urban sports waarin lessen of trainingen worden gegeven. Die vinden veelal ook plaats op vaste tijden en volgens een vaste structuur, zoals bijvoorbeeld bij dans.

De meeste urban sports bieden ook vrijheid in *waar* je het doet. Freerunnen, skaten en straatvoetbal bieden veel mogelijkheden. In principe ben je vrij om te gaan en te staan waar je wilt om deze urban sports te beoefenen. Of zoals een skater aangeeft:

“Voor veel sporten heb je toch een sportveld nodig of water of whatever. Skateboarden heeft dat niet. Je doet hem op je rugtas en je kunt overal met een harde ondergrond of beton terecht. Er is veel

gelegenheid. Het is makkelijk mee te nemen, dus je kan het overal doen.”

Wat betreft locatie of de plaats waar je het kan doen zijn niet alle urban sports zo vrij. Dansen doe je eigenlijk niet overal.

“Bij dansen moet je al gauw nadenken dat je spiegels nodig hebt om te zien hoe je danst, maar dat heb je voor calisthenics en freerunnen niet nodig.”

Ook ben je vrij om te bepalen met wie je gaat sporten. Je spreekt af met wie er op dat moment kan.

Urban sports zijn over het algemeen minder georganiseerd dan reguliere sporten. Er is geen of minder competitie en er zijn geen overkoepelende organen, zoals bij voetbal de KNVB. Dit geldt niet voor alle urban sports en ligt aan de manier waarop je het beoefent. Voor freerunnen, calisthenics en skaten zijn ook lessen in een (les-)gebouw te volgen. Dat vindt veelal ook op vaste tijden plaats. Zeker voor dansen geldt dat het afhankelijk is van hoe je het doet. Daarin bestaat aan de ene kant een gevestigde les-cultuur. Die net zo georganiseerd kan zijn als voor veel reguliere sporten. Aan de andere kant wordt aangegeven dat dansen veel meer freestyle is. Het is heel vrij. Je kan trainen hoe je dat wilt en je hoeft het niet te doen zoals de leraar het aangeeft.

Urban sporters geven aan dat zij de reguliere sporten eentonig en saai vinden in vergelijking met urban sports. Deze zijn voor hen uitdagend, nieuw en ‘exciting’.

“Nummer één is sowieso de verplichtingen in de reguliere sporten. Als je verplichtingen hebt, dan is het gelijk niet meer leuk... Ik heb sterk de drang om mijn eigen keuzes te maken... Judo, atletiek allemaal hetzelfde. Dat moet je op vaste tijd trainen. Ik houd gewoon niet zo van dat traditionele. Ik vond het gewoon heel saai.”

Verder geven dansers aan dat zij vinden dat de expressie die er bij dansen komt kijken of kan geven, deze vorm van urban sports onderscheidt van

andere reguliere sporten. Omdat het een veel vrijere manier van bewegen is, kan je er je emoties in kwijt waardoor het veel ontspannender is dan bijvoorbeeld fitness. Verder ben je met dansen niet alleen fysiek bezig, het helpt je ook om meer zelfvertrouwen te krijgen in je voorkomen.

Tenslotte wordt aangegeven dat bij urban sports de individuele prestaties minder belangrijk worden gevonden. Het is bijvoorbeeld minder prestatiegericht en competitief dan voetballen op de vereniging:

“Hoe goed je presteerde op de trainingen of hoe vaak je kwam trainen, had ook invloed op hoeveel je speelde op zaterdag... Dansen vind ik wel wat rustiger.”

7.2 Competitie of concurrentie en doorzettingsvermogen en blessures

Respondenten kijken heel verschillend aan tegen de mate waarin concurrentie en competitie een rol spelen bij het beoefenen van urban sports. In een normale setting als er gewoon samen getraind of gesport wordt dan heerst er volgens de respondenten een vriendschappelijke sfeer waarin doorgaans opbouwende kritiek aan elkaar wordt gegeven.

Tijdens evenementen worden vaak competities gehouden en dan worden sporters veel meer elkaars concurrenten. Urban sporters zijn het er niet over eens of je daar vorm aan moet geven en zo ja hoe. Er komt geen eenduidig beeld naar voren voor bepaalde sporten. Wel is het zo dat de competitievorm voor sommige sporten zoals bijvoorbeeld het skateboarden al verder is dan voor bijvoorbeeld het freerunnen. Maar dat betekent niet dat iedereen daar even blij mee is. Zo geeft een skater aan dat juist dat formaliseren van de sport – door specifieke trucs een bepaalde moeilijkheidsgraad te geven en je veel punten kan halen als die specifieke truc goed kan uitvoeren – het creatieve er helemaal uit haalt:

“Ik vind dat dat een beetje het mooie wegneemt van wat skaten is en het creatieve, want uiteindelijk let je dan alleen maar op één bepaald soort stijl skaten. En ik vind dat gewoon zonde.”

Aan de andere kant zijn er ook urban sporters die de sport juist beoefenen om beter te worden dan iemand anders of om te winnen van anderen. Die houden juist van die strijd. Bij straatvoetbal speel je tegen een ander; degene met de beste tricks wint van de ander. Bij dansen dans je in een battle tegen iemand anders dus dan is het logisch dat daar dat competitie-element in zit. Freerunnen kent ook contests in verschillende vormen. Bij zowel dansen als freerunnen wordt aangegeven dat het beoordelen van de uitvoering nog lastig en in ontwikkeling is.

“Breakdance is daarin een goed voorbeeld. Dan beoordeelt een jurylid iemand en dan denkt 80% van het publiek er anders over.”

Respondenten gaven aan dat je voor het beoefenen van een urban sport vaak veel discipline en doorzettingsvermogen moet hebben. Zij denken dat dit voor de urban sports meer is dan bij reguliere sporten.

Om trucs te leren moet je ze echt honderden keren oefenen, blijven proberen steeds maar weer opnieuw. Sommige urban sporters geven aan dat dit bij de sport ‘hoort’ omdat het voor hen meer is dan alleen een sport; het is meer een lifestyle – een manier van leven.

Enkele respondenten geven aan dat ze geblesseerd zijn geraakt tijdens het beoefenen van hun sport. Soms moeten ze dan voor langere tijd stoppen of gaan in die tussentijd wat anders doen. Het weerhoudt ze er niet van om de sport zodra het enigszins kan weer op te pakken.

“Ik heb, wat echt totaal niet de bedoeling is, met mijn brace alweer een beetje geskatet.”

“Soms als ik geblesseerd ben dan ga ik op zoek naar een andere manier om actief te blijven. Dus dan leer je ook om creatief te zijn en met veranderingen om te gaan.”

8 Gezondheid, voeding en middelengebruik

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de fysieke, mentale en sociale gezondheid van urban sporters en in hoeverre het beoefenen van deze sporten invloed heeft op deze vormen van gezondheid. Hoe ervaren urban sporters hun gezondheid? Hoe gelukkig voelen zij zich meestal? Daarnaast geeft dit hoofdstuk wat informatie uit de enquête over het rookgedrag, alcoholgebruik en middelengebruik van de respondenten.

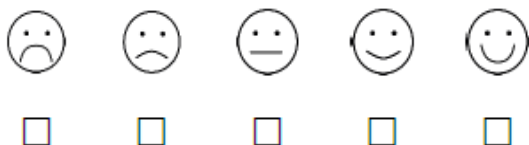
8.1 Ervaren gezondheid

In de enquête is respondenten gevraagd hoe zij over het algemeen hun gezondheid ervaren (zie tabel 7).

Tabel 7. Ervaren gezondheid

	n	%
Zeer goed	45	57,0
Goed	28	35,4
Gaat wel	6	7,6

Van de 79 respondenten geeft 57% (n=45) aan dat hun gezondheid zeer goed is, 35% (n=28) geeft aan dat deze goed is en bijna 8% (n=6) stelt dat het wel gaat. Geen van de ondervraagden geeft aan dat hun gezondheid slecht of zeer slecht is. Daarnaast is respondenten gevraagd hoe gelukkig zij zich meestal voelen via onderstaand plaatje met de antwoordmogelijkheden van zeer ongelukkig tot en met zeer gelukkig.

Bijna twee derde van de geënquêteerden (66%; n=52) geeft aan zeer gelukkig te zijn en nog eens 30% (n=24) geeft aan zich gelukkig te voelen. Tot slot geeft 4% (n=3) aan zich meestal neutraal te voelen, dat wil zeggen niet gelukkig maar ook niet ongelukkig. Geen van de ondervraagden geeft aan zich ongelukkig of zeer ongelukkig te voelen.

8.1.1 Gezondheid en voeding

Tijdens de interviews is respondenten gevraagd of het sporten van invloed is op hun gezondheid, specifiek of het hun voedingspatroon beïnvloedt. De antwoorden hierop zijn een beetje 50/50, dat wil zeggen dat er een groep geïnterviewden is die stelt dat hun eetgedrag daadwerkelijk is beïnvloed door het sporten. Volgens deze groep hoort het erbij dat je op je voeding let en zorgt voor een goede structuur zodat je beter kunt presteren in je sport. Zo stelt de volgende freerunner en calisthenics beoefenaar:

“Af en toe een hamburger is leuk, maar als je goed wil worden in sport dan let je op meerdere facetten in je leven en daar hoort voeding bij. Dan ga je je daar wel wat meer bewust mee bezig houden. Ik ga trainen, hoeveel voeding heb ik nodig, wat zijn de juiste voedingsmiddelen om mijn lichaam zo snel mogelijk te kunnen laten herstellen zonder dat je de volgende dag met spierpijn rondloopt.”

Een ander deel van de geïnterviewden stelt echter dat zij niet per se letten op een gezonde voeding. Integendeel: wanneer zij aan het sporten zijn, kiezen ze eerder voor een snack met suiker omdat het intensief sporten je zo kan uitputten en het vaak ook makkelijker is. Zo stelt een skater:

“Skateboarden kost energie en daar krijg je honger van. Als ik honger heb en moet kiezen tussen een appel en een stuk chocola, dan kies ik voor het stuk chocola. Hoe meer je skate, hoe meer honger je hebt, dus ook hoe meer je gaat eten. Wat dat betreft geef ik eigenlijk te veel geld uit aan ongezond eten.”

Zij stellen echter wel dat het vele bewegen in hun ogen compenseert met de redelijk ongezonde voeding, waarbij tevens gesteld kan worden dat het met name jongeren zijn die ervoor kiezen om bijvoorbeeld een frikandelbroodje of energydrankje te kopen in de supermarkt. Al met al wordt door respondenten ondersteund dat gezond gedrag, zowel op fysiek, mentaal als sociaal vlak kan worden bevorderd door urban sports. Hierop wordt in de onderstaande paragrafen dieper op ingegaan.

8.1.2 Fysieke gezondheid

Respondenten geven aan dat het ondernemen van urban sports van grote invloed is op hun fysieke gezondheid. Het bewegen op zich zorgt onder andere voor een goede fysieke gezondheid, het in vorm blijven en het op peil houden van je conditie en uithoudingsvermogen. Geïnterviewden omschrijven wat ze doen soms zelfs als topsport, juist omdat je zo veel moet trainen om beter te worden en het een grote mate van discipline vereist om op frequente basis te trainen. Zo stelt de volgende danser:

“Het gaat zoveel verder dan alleen bewegen. Er zit namelijk dynamiek in het bewegen – je beweegt even snel en dan weer rustig. Qua vetverbranding, dat gaat veel sneller zeg maar. En omdat je lichaam de hele tijd een nieuwe prikkel krijgt en niet weet wat hij moet verwachten.”

Het effect per sport op je fysieke gezondheid, kan volgens de volgende urban sporter nogal verschillen:

“Calisthenics is heel erg gedreven op hoe je er fysiek uitziet. Dat houdt in dat je vaak traint en aan supplementen zit, je hebt een

heel ander voedingsregime. Bij freerunnen hou je meer rekening met lenig worden, niet te bulky worden. Iemand die danst, dat is zo vaak mogelijk trainen om maar beter te worden.”

Daarnaast komt uit de interviews naar voren dat urban sports zeker niet onder doen voor extreme sports en in die zin kunnen leiden tot de nodige slijtage van gewrichten, bijvoorbeeld omdat je bij bepaalde tricks behoorlijke klappen op moet vangen. Zo stelt de volgende skater:

“Ik ben best wel zwaar, dus ik vang heel hard de klappen met mijn knieën, voeten, enkels en vooral mijn hielen. Als je 20 jaar lang elke dag een trap skate met die impact, dan zijn op een gegeven moment je scharnieren kapot. Dan gaat het gewoon niet meer. Ik heb na een dag skaten al snel last van mijn knieën nu.”

Bovendien geeft de volgende urban sporter aan dat sommige urban sports, in dit geval skaten en calisthenics, complementair aan elkaar zijn en er bovendien voor zorgen dat je fysiek sterk genoeg blijft om beide sporten te kunnen blijven ondernemen:

“Skateboarden is toch wel heel gevoelig, dus het is belangrijk om daar fitness naast te doen voor je knieën en voor je benen om dat een beetje aan te sterken. Dat is wel mooi dat calisthenics en skateboarden best dicht bij elkaar liggen, want het versterkt elkaar. Met calisthenics leer je je lichaam heel goed kennen.”

8.1.3 Mentale gezondheid

Ook op mentaal vlak geven respondenten aan dat het sporten hen veel brengt. Zo zorgt het ervoor dat je je verstand op nul kunt zetten, je gedachten kunt verzetten en op die manier dingen los kunt laten. Het wordt echt als manier gezien op grenzen te verleggen, juist omdat het proberen van tricks vaak in eerste instantie heel spannend is en je een barrière over moet. Hierover zegt een urban sporter het volgende:

“Het is ook goed voor je mentale gezondheid, want er komt heel veel mentaal bij kijken: jezelf over obstakels heen zetten. Eigenlijk alles wat je daar doet, neem je ook weer mee naar alles wat je in het dagelijks leven doet. Je leert grenzen verleggen, maar je leert ook nee durven zeggen en hoe je omgaat met twijfel. Je leert je lichaam kennen en je leert je limitaties sneller kennen. De limitatie zit veel meer in je eigen gedachtegang.”

“Om die sprong te maken ben ik op mijn bek gegaan en ik moet opstaan om het opnieuw te proberen. Dat is mentaal zo'n grote stap, daar word je echt heel sterk van. En daar word je mentaal sterker van dan 200 push ups per dag bij wijze van spreken.”

Verder geeft een geïnterviewde straatvoetballer aan dat hij vanwege het voetballen veel minder agressief is dan voorheen, mede omdat hij merkte veel geduld nodig te hebben bij elke truc die hij moest leren. Opvallend is dat vrijwel iedereen stelt dat het een bepaalde mate van rust biedt wanneer zij zich bezighouden met het sporten. Het wordt gezien als uitlaatklep en manier om energie kwijt te kunnen. Daarnaast neemt het stress van bepaalde zaken weg, zo stelt de volgende danser:

“Alle shit waarmee je zit kan je uiten via dans. Dat is het ook wel gewoon, die expressie, je kunt het uiten en dat is wel heel fijn.”

Geïnterviewde dansers stellen bovendien dat het sporten er voor hen voor zorgt dat je wat sterker in je schoenen komt te staan, dat je wat veerkrachtiger bent. Zeker met dans is dat zelfvertrouwen nodig volgens respondenten, omdat je echt jezelf moet laten zien en jezelf moet kunnen uiten. Het kwijt kunnen van je emoties als vorm van expressie is daarom ook een belangrijk onderdeel van dans.

8.1.4 Sociale gezondheid

Het sociale aspect is in alle urban sports van enorm belang. Een freerunner geeft aan dat sociaal contact vrijwel altijd organisch plaatsvindt, juist omdat je zo makkelijk een gesprek begint als je met elkaar trucjes aan het uitwisselen bent. Over het algemeen omschrijft men urban sports als sociale sport en sociale hobby. Zo stelt een skater:

“Het is een soort sociale boost die je krijgt. Iedereen in de skatewereld kan gewoon met elkaar omgaan. Dat is zo fijn, want je wilt niet dat je gehaat wordt door iemand omdat je dezelfde truc doet. Je wilt juist elkaar steunen en gewoon hogerop laten komen. Op een vrijdagavond in de zomer zul je in de skateparken 100 mensen zien op die bankjes, gewoon lekker in het zonnetje met een biertje.”

Zoals deze skater aangeeft worden plekken waar urban sports ondernomen worden gezien als meeting spots waar je elkaar ontmoet. Dit geldt niet alleen voor skaters, maar kan geconcludeerd worden voor vrijwel alle urban sporters die we hebben gesproken. Zo stelt een stepper dat er sprake is van veel sociale cohesie op de baan, maar dat de mate van niveau wel van invloed is op hoe gemakkelijk je wordt geaccepteerd in de groep:

“We hangen allemaal samen eigenlijk, het is een grote groep. We stappen altijd met elkaar, proberen trucjes en discussiëren over andere steppers, onderdelen en merken. Als iemand redelijk kan stappen, dan nemen we hem makkelijk op in de groep. Maar als die wat minder ervaren is, dan praten we toch iets minder omdat wij op een iets hoger niveau zitten.”

Tot slot geven respondenten – op basis van hun eigen ervaringen – aan dat urban sports belangrijk kunnen zijn voor kinderen die heel verlegen zijn en/of sociaal minder sterk. Het sporten kan hen uit hun comfortzone trekken en juist de gelegenheid bieden om meer contacten te maken.

8.2 Middelengebruik

Respondenten is gevraagd naar hun middelengebruik, dat wil zeggen rookgedrag, alcoholgebruik en drugsgebruik. Belangrijk om te vermelden is dat niet alle 82 respondenten uit de enquête deze vragen hebben ingevuld: 11 respondenten hebben een aangepaste vragenlijst gekregen en vijf respondenten hebben deze vragen niet beantwoord. Uiteindelijk hebben 67 geënquêteerden de vragen over middelengebruik beantwoord.

8.2.1 Roken

Van de 67 respondenten die de vragen over middelengebruik hebben ingevuld, geeft ruim twee derde aan nog nooit gerookt te hebben ($n=46$). Minder dan een derde geeft dus aan ooit gerookt te hebben (31%; $n=21$). De frequentie van het roken voor deze groep varieert van dagelijks roken tot wekelijks tot helemaal niet meer.

8.2.2 Alcohol

Daarnaast is deze groep respondenten gevraagd naar hun alcoholgebruik. Hiervan geeft 64% ($n=43$) aan ooit alcohol te hebben gedronken en 36% ($n=24$) nog nooit. In onderstaande tabel 8 wordt weergegeven hoe vaak respondenten drinken variërend van minstens één keer per week, maar niet elke dag (16%; $n=11$), minder dan één keer per week (36%; $n=24$) en ik drink niet meer (12%; $n=8$).

Tabel 8. Frequentie alcoholgebruik

	n	%
Nooit gedronken	24	35,8
Minstens één keer per week, maar niet elke dag	11	16,4
Minder dan één keer per week	24	35,8
Ik drink niet meer	8	11,9

8.2.3 Drugs

Tot slot is respondenten gevraagd naar hun middelengebruik. Hierbij geeft een derde van de onderzochten ($n=22$) aan ooit drugs gebruikt te hebben.

Twee derde ($n=44$) heeft nog nooit iets gebruikt. De meest gebruikte drugs zijn wiet/hasj (29%; $n=19$), lachgas (20%; $n=13$) en XTC ($n<10$, 9%). Een enkeling geeft aan weleens cocaïne, paddo's, amfetamine en/of LSD te hebben gebruikt.

9 Mening van de urban sporters

In dit hoofdstuk komt aan bod wat onze respondenten vinden van de huidige evenementen die rondom urban sports worden georganiseerd alsmede hun mening en behoeftes rondom de locaties waar deze sporten worden beoefend. Daarnaast is gevraagd wat de gemeente anders of beter zou kunnen doen voor de urban sports en wat er al goed gaat, oftewel tips en tops. In de enquête is ook gevraagd wat de gemeente zou kunnen doen om urban sports te stimuleren. Deze vraag is door 36 van de 82 respondenten beantwoord (44%). Vanwege de lage respons op deze vraag en de kwalitatieve aard (open vraag) worden de resultaten van deze vraag wel beschreven maar niet gekwantificeerd. Het hoofdstuk sluit af met een apart stukje over het olympificeren van urban sports.

9.1 Evenementen

Een bekend evenement in Rotterdam is het Rotterdam Street Culture Weekend (RSCW). De geïnterviewden die we hier over gesproken hebben, waren hier positief over. Het is een groot evenement met veel aanbod. De verschillende disciplines zijn erin vertegenwoordigd en het is verspreid over de hele stad. Dat maakt het makkelijker voor mensen om kennis te maken met de verschillende urban sports.

Voor straatvoetbal wordt aangegeven dat er ook toernooien zijn specifiek voor deze urban sport: panna toernooien en freestyle toernooien. Het is leuk als daar wat bekendere profs komen. Dat inspireert de kinderen en/of andere (beginnende) straatvoetballers enorm.

Ook op het gebied van dansen zijn er verschillende evenementen. De wat kleinere laagdrempelige 'danswedstrijden', waar je gewoon kan binnenlopen en na het 'indansen' de 'battles' beginnen. Daar worden dan mensen uit geselecteerd die door mogen naar de volgende ronde totdat er een winnaar is. Een respondent geeft aan dat het HipHopHuis jaarlijks of

halfjaarlijks een streetdance evenement in de Doelen organiseert. Er zijn dan dancebattles, workshops en optredens.

Tenslotte is door skaters aangegeven dat juist de kleinere evenementen veel lokale groepjes skaters aantrekt. Deze kleinere contests worden veelal georganiseerd door lokale ondernemers (winkeliers). Op het RSCW werd ook het WK skateboarden gehouden. Dat is voor grote bekende skaters leuk voor het prijzengeld maar het trekt weinig of geen lokale sporters omdat het veel te duur is.

"In Skateland heb je het NK skateboarden of WK zelfs. Daar vind ik weer niet zoveel aan. Dan komen er zelfs gasten uit Rusland en Amerika, die komen dan voor de geldprijzen."

9.2 Locaties: behoeftes en meningen

Wat betreft behoeftes rondom de locaties waar urban sports beoefend kunnen worden, geven de geïnterviewden verschillende dingen aan.

Verschillende geïnterviewden beoefenen meerdere urban sports. Voor hen zou een mooie aanvulling op de huidige voorzieningen zijn als er meer 'mixed environments' zouden komen: plaatsen waar je meerdere (urban) sporten kan doen. Vooral op het gebied van calisthenics zou er makkelijk uitbreiding kunnen plaatsvinden. Daar is enkel de toevoeging van een paar pull up bars al toereikend op hetgeen er vaak al is.

"Bij calisthenics hoort ook een stukje hardlopen en sprinten. Als je dan ook nog zo'n pull up bar hebt, kun je een volledige training doen."

De urban sporters die wij spraken geven aan dat zij een voorkeur hebben voor meerdere kleine locaties verspreid over de stad ten opzichte van een aantal

grote locaties waar je meestal wat langer over doet om te komen.

“Beter een klein parkje dichtbij dan een groot park verder weg.”

Een bijkomend voordeel van meerdere kleine locaties is volgens de respondenten dat het bereik ook makkelijker groter wordt. Het zal meer mensen aantrekken.

“Gewoon in elke buurt iets van een skatepark bouwen, dat mensen wel gelijk denken van, oh ja. Het is in de buurt. Het is gratis. Het is niet alsof je ervoor moet betalen ofzo. Dat lijkt me wel leuk om dat te doen.”

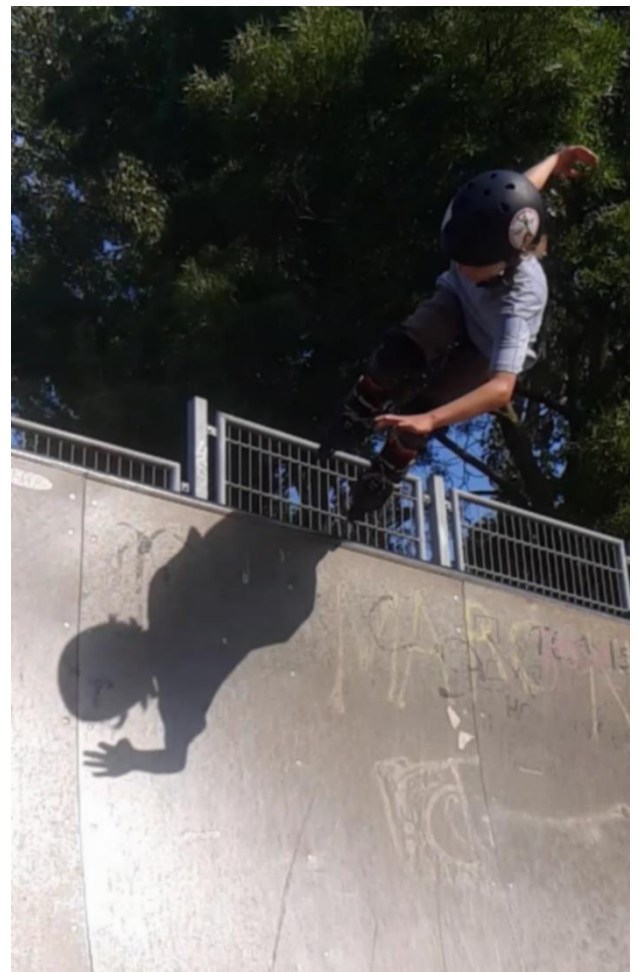
Hoewel kenmerkend voor de meeste urban sports is dat je het altijd en overal kan doen en ook vooral buiten, wordt door de respondenten aangegeven dat er behoefte is aan ofwel overdekte plaatsen buiten ofwel meer indoor faciliteiten in de vorm van hallen of zalen. Zo kan je ook sporten bij mindere weersomstandigheden.

Overdekte plaatsen buiten wordt door met name skaters genoemd. Ook in de enquête is deze behoefte aangegeven. Voor skaters is er wel Skateland maar daarvan wordt aangegeven dat het voor veel jongeren niet haalbaar is om daar elke dag te skaten vanwege de toegangsprijs. Ook dansers geven aan dat het mooi zou zijn een overdekte plek buiten te hebben.

Straatvoetballers geven aan behoefte te hebben aan een fysieke locatie waar je als sporters samen kan komen. Volgens de geïnterviewde dansers zijn er danszalen of -zaaltjes maar het merendeel daarvan wordt als redelijk beperkt ervaren. Ruimtes zijn vaak niet zo groot en niet per se geschikt om met veel mensen in te dansen. De danslessen bij het Hip-HopHuis worden als best prijzig ervaren. Wat betreft het freerunnen wordt aangegeven dat er al veel in ontwikkeling is en er worden ideeën geopperd om op een makkelijke manier deze urban sport

aantrekkelijker te maken. Dit kan bijvoorbeeld door gymzalen te upgraden door ze uit te breiden met een soort urban sports box. Zo kan er naast de reguliere sporten ook geëxperimenteerd worden met urban sports.

Tenslotte is een heel praktische behoefte aangegeven namelijk die voor openbare watertappunten bij alle skatebanen.

De urban sporters is ook gevraagd wat ze vinden van de locaties die er nu zijn. Vooral de skaters hebben hier iets over gezegd. De Westblaak wordt door verschillende skaters genoemd als een goed voorbeeld van hoe je in samenwerking met de community iets neer kan zetten. Het wordt gewaardeerd door zowel Rotterdamse als niet Rotterdamse urban sporters. Rotterdam leent zich goed om te streetskaten. Dat heeft met het veel gladde wegdek te maken. De skatescene wordt in Rotterdam als levendig ervaren.

Net als dat de sport wordt gezien als meer dan ‘gewoon’ een sport, leeft ook wat betreft de locaties het gevoel dat deze meer zijn dan alleen een plek waar geskatet, gefreerund of gedanst wordt. Ze worden veel meer ervaren als ontmoetingsplekken voor jongeren en als positieve plekken waar jongeren kunnen samenkomen en hun energie kunnen kanaliseren.

9.3 Behoeftes: tips en tops

Verschillende onderwerpen werden door de geïnterviewden genoemd waarin de gemeente kan helpen om in hun behoeften te voorzien om de urban sports in Rotterdam te stimuleren. Ook de punten waarop Rotterdam het volgens de respondenten goed doet zijn benoemd.

De gemeente zou kunnen faciliteren in het samenbrengen van de community of verschillende subcommunities. Dit kan bijdragen aan de totstandkoming van een gezamenlijk gedragen plan. Dit kunnen plannen zijn voor de organisatie van evenementen, maar ook voor het opzetten van nieuwe locaties. Het betrekken van de community hierbij is ook in de enquête door verschillende respondenten genoemd.

“Ik denk dat het voor de gemeente goed zou zijn om mensen die urban sports organiseren bij elkaar te brengen en dan te zeggen: Hey kom met een plan van aanpak over hoe zij zien dat zo’n locatie tot stand zou kunnen komen. Wat voor locatie? Waar? Wat zou het kosten? Wat zou je als community kunnen brengen? Waar kunnen wij te hulp schieten?”

Er zijn in Rotterdam best veel initiatiefnemers met goede ideeën maar sommige geïnterviewden ervaren de weg naar de uitvoering van een plan als te lastig, langdurig, traag. Een tip is dan ook deze processen makkelijker en toegankelijker te maken. Een andere tip is dat de gemeente meer zou moeten vertrouwen op de ideeën vanuit de community. Zij ‘spreken’ immers de taal en weten wat er leeft.

Niet iedereen die we gesproken hebben, staat er zo in. Rotterdam wordt ook ervaren als een gemeente die best veel doet om urban sports projecten te stimuleren.

“Let’s Go gemeente Rotterdam!”

“Keep it up! De skateparken zijn mooi.”

Zo wordt de samenwerking tussen de gemeente en de community die er voor een deel al is, genoemd als ‘top’. De totstandkoming van het skatepark op de Westblaak wordt ook vele malen genoemd als voorbeeld van hoe het moet: de doelgroep zelf betrekken bij de opzet en de uitvoering.

“De groepen uit de scene, die actief zijn binnen de scene zelf, krijgen ondersteuning met projecten. Als je een goed initiatief hebt staan ze gewoon achter je.”

Een deel van de geïnterviewde urban sporters geeft aan behoefte te hebben aan meer evenementen. Dit kunnen grotere of kleinere evenementen zijn. Het belangrijkste voor de urban sporters is dat mensen vanuit de communities betrokken worden bij de opzet en de organisatie. Meer evenementen zijn niet alleen leuk voor de urban sporters zelf maar helpen ook de stad Rotterdam op de kaart te zetten en trekken een breder publiek. Dit kan de populariteit van urban sports alleen maar vergroten. De behoefte aan meer evenementen door en voor de community en om een breder publiek te bereiken komt ook in de enquêtegegevens naar voren.

Een kanttekening bij de al te grote evenementen zoals het WK skateboarden tijdens het RSCW - die door de geïnterviewden wordt geplaatst - is dat een WK waarschijnlijk leuk is voor de stad maar de indruk bestaat dat het geld misschien beter aan lokale urban sports besteed had kunnen worden.

Urban sporters geven ook aan dat de gemeente urban sports zou kunnen stimuleren door aanbod op scholen uit te breiden. Dit is ook een punt dat in de enquêtes naar voren kwam. Zo maken kinderen op jonge leeftijd kennis met verschillende vormen van bewegen en kunnen ze met een training of serie lessen ontdekken wat urban sports voor ze kan betekenen.

Om jongeren te bereiken wordt aangegeven dat je hen het beste online benaderd, dus via de social media die zij gebruiken. De informatie moet kort, snel en krachtig zijn. Je zou korte tutorials kunnen (laten) maken waarmee jongeren op een laagdrempelige

manier een eerste kennismaking ervaren en vervolgens uitgedaagd worden om er mee verder te gaan.

Urban sporters ervaren soms een stigma. Misschien kan de gemeente bijdragen aan een positievere imago van de urban sports. Het beeld bestaat of wordt ervaren door de manier waarop urban sporters soms aangesproken worden, dat ze alles kapot maken en geen rekening houden met hun omgeving, met name door freerunners en skaters en ook in de enquête is dit punt genoemd. Er zou meer geaccepteerd moeten worden dat er geskatet wordt op straat en op bepaalde plaatsen. Hiertegenover staat dat er ook respondenten zijn die aangeven dat Rotterdam juist een heel 'skatebare' stad is en dat er volop mogelijkheden zijn om er te kunnen skaten.

“Rotterdam doet het denk ik wel beter dan de meeste steden.”

“Alles is skatebaar.”

“Rotterdam zit al vol met skatespots.”

Een punt komt enkel in de enquête naar voren en dat is dat er meer specifiek voor vrouwen gedaan zou kunnen worden. Vrouwen zijn in veel urban sports alleen en als er wedstrijden zijn moeten ze het meestal tegen mannen opnemen.

9.4 Olympificeren van de urban sports

Over of urban sports of in ieder geval een aantal urban sports olympische sporten moeten worden bestaan verschillende ideeën. Tegenstanders zijn vooral terughoudend omdat ze bang zijn dat de sport erdoor zal veranderen. Prestaties moeten bij olympische sporten op een of andere manier gekwantificeerd worden. De manier waarop dat vormgegeven zal worden, door wie en of de community erbij betrokken zal worden, zal veel uitmaken voor hoe de uitkomst zal 'vallen' bij de community. Een aantal geïnterviewden ziet een puntensysteem voor prestaties of voor bepaalde trucs niet zitten. Volgens hen zal het de sport niet ten goede komen. Zo geeft een skater aan dat er door het olympificeren een ander soort

competitie is ontstaan. Punten voor bepaalde trucs doen geen recht aan de individuele verschillen tussen sporters en is vrijheidsbeperkend.

“De traditionele trucs en traditionele grote dingen dat wordt een beetje gepromoot en creativiteit wordt niet per se toegejuicht.”

“Wanneer het dan in de Olympische Spelen komt dan wordt het een heel geregeld dingetje. Dan komen er een soort vaste normen en waarden die helemaal niet bij de huidige skatecultuur passen.”

Andere geïnterviewden zien dit niet echt als een probleem. Zij denken dat zowel de underground als de meer georganiseerde takken van een sport ook goed naast elkaar kunnen blijven bestaan.

De positieve aspecten die gezien worden in het olympisch maken van urban sports is dat je met het olympische worden van een sport een veel breder publiek zal bereiken, er meer bekendheid zal komen over de sporten en je als community kan laten zien wat de sport inhoudt. Daar zal dan ook erkenning, meer acceptatie en toegankelijkheid bij komen. De verwachting onder de geïnterviewden is dat dit ook bijdraagt aan een positief beeld over urban sports en zal helpen van het stigma af te komen.

“Het wordt steeds meer geaccepteerd en heb ik zoiets van, ja, nou, dat is fijn, want dan word ik ook meer geaccepteerd.”

Meer aandacht en mogelijkheden in het kader van het olympificeren worden in het bijzonder genoemd voor de vrouwelijke urban sporters. Waar tot voor kort – zoals ook blijkt uit de enquête - nog weinig aandacht voor was.

10 Conclusies en aanbevelingen

In dit afsluitende hoofdstuk zullen we ingaan op de belangrijkste bevindingen en conclusies ter beantwoording van de onderzoeksvragen. Ook geven we een korte beschouwing met betrekking tot het uitgevoerde onderzoek. Daarnaast, worden aanbevelingen gegeven die voortkomen uit het onderzoek.

10.1 Conclusies

Respondenten

De beschreven conclusies in deze paragraaf geven antwoord op de vraag:

Wat zijn kenmerken van (Rotterdamse) urban sporters in termen van achtergrondkenmerken?

Kenmerken van de 82 geënquêteerde respondenten:

- Merendeel is man (79%, n=65);
- Leeftijd varieert tussen de 8 en 45 jaar oud, gemiddelde van 21 jaar;
- Bijna 80% is geboren in Nederland (n=65);
- Ruim 80% werkt (n=68), waarvan een derde (n=26) in de urban sport scene;
- De populairste sporten zijn freerunnen (42%; n=34), skateboarden (26%, n=21), (break)dance (24%; n=20) en straatvoetbal (22%; n=18);
- Verschillende sporten worden doorgaans gecombineerd.

Kenmerken van de 14 geïnterviewde respondenten:

- Merendeel is man (79%, n=11);
- Leeftijd varieert tussen de 15 en 43 jaar oud, gemiddelde van 25 jaar.

Algemeen

De beschreven conclusies in deze paragraaf geven antwoord op de vragen:

Wat is er bekend over urban sports?

Wat zijn kenmerken van (Rotterdamse) urban sporters in termen van motivatie en frequentie van beoefening?

De term urban wordt door respondenten voornamelijk getypeerd als ongeorganiseerd en vrij, wat sporters de mogelijkheid geeft om hun sportroutine in te richten op een manier die voor hen het best werkt zonder dat hier geschreven regels aan te pas komen. Urban sports zijn namelijk doorgaans vrij in te plannen op welk moment dan ook. Je bepaalt zelf waar, wanneer en met wie je gaat sporten, wat je doet en hoe je dat doet.

Urban wordt gezien als uiting van plezier, cultuur en expressie. Mede vanwege het inclusieve karakter geeft vrijwel iedereen aan dat urban sports voor zowel jong als oud zijn. Dit bevordert het community gevoel wat sterk naar voren komt uit de gesprekken met respondenten. De meeste urban sporters zijn echter jonger dan 27 jaar. Zo stellen veel respondenten rond hun 10^e levensjaar te zijn begonnen.

Een deel van de geïnterviewden stelt echter dat er nog steeds een bepaald stigma heerst rondom de term urban, wat ertoe leidt dat zij minder snel geneigd zijn deze term zelf te hanteren. Denk aan de soms wat negatievere connotaties als overlast en graffiti. Daarnaast geven sporters aan dat de term wellicht niet inclusief genoeg is, aangezien men bij urban vaak alleen denkt aan hiphop en breakdance, terwijl het een veel breder spectrum aan sporten behelst.

Urban sports worden door respondenten gezien als hobby waarbij intense fysieke inspanning een vereiste is. Het lichaam wordt veelal tot het uiterste gebruikt, zeker omdat het iets is dat je vaak moet doen om er beter in te worden. Het feit dat er ruimte is voor verbetering en progressie werkt volgens gesproken urban sporters uitdagend.

Ook uit de enquête blijkt dat respondenten urban sports beoefenen vanwege het ongeorganiseerde karakter (40%; n=33), gevolgd door het samen sporten met vrienden (33%; n=27) en het sporten in de buitenlucht (21%; n=17). Voor de meesten is het community en lifestyle aspect, ofwel het sociale, verder van enorm belang. Het sporten zorgt ervoor dat je veel nieuwe mensen leert kennen en daardoor altijd wel bij iemand terecht kunt voor tips en tricks. Het samen ondernemen van dergelijke sporten motiveert bovendien extra om het te gaan doen.

Ruim 90% (n=74) sport meerdere dagen per week of zelfs elke dag, waarbij gesteld moet worden dat de meeste urban sports behoorlijk seizoensgebonden zijn. In de herfst en winter wordt er daarom aanzienlijk minder buiten gesport dan in de lente en zomer. Tot slot sport men vooral op straat of in de buurt (48%; n=39), op een plein/veldje (26%; n=21) of op één van de daarvoor bestemde urban sport spots in Rotterdam en omstreken.

Disciplines en beoefenaars

De beschreven conclusies in deze paragraaf geven antwoord op de vragen:

Welke urban sports worden in Rotterdam beoefend en in welke mate?

Wat zijn kenmerken van (Rotterdamse) urban sporters in termen van verschillen binnen de verschillende disciplines/communities?

Onder de skaters, freerunners, deelnemers die calisthenics beoefenen, steppers en dansers die we geïnterviewd hebben komt het gevoel van verbondenheid en het saamhorigheidsgevoel binnen de verschillende groepen als overeenkomstig kenmerk naar voren. Dit in tegenstelling tot de straatvoetballers waaronder het competitie gevoel sterker lijkt te zijn dan het saamhorigheidsgevoel. In lijn met het saamhorigheidsgevoel geven urban sporters aan dat – hoewel ze ook alleen sporten – het samen met vrienden

sporten, nieuwe trucs bekijken en leren een belangrijk onderdeel is van de sport.

Urban sporters delen de passie voor hun sport. Het gevoel van vrijheid – dat je zelf bepaalt wanneer, hoe lang, waar en met wie je en wat je precies gaat doen – is iets wat deze urban sport(er)s gemeenschappelijk lijken te hebben. Bij straatvoetbal wordt die vrijheid wel genoemd, terwijl dit door dansers niet genoemd wordt. Bij dans is er in vergelijking met de andere urban sports een meer gevestigde lescultuur wat het bijna een georganiseerd karakter lijkt te geven.

Filmen van wat je doet wordt bij skateboarden, freerunnen, straatvoetbal en steppen genoemd als onderdeel van de sport. Bij dans en calisthenics is dit niet genoemd.

Verder kenmerken de meeste urban sports zich doordat er binnen elke discipline weer verschillende stromingen of vormen zijn. Alleen bij calisthenics zijn geen verschillende vormen genoemd. Bij calisthenics ligt wat meer dan bij de andere sporten de nadruk op 'je fysiek': hoe zie je er uit? Je traint met en voor je lichaam.

Competitie is voor sommige urban sporters belangrijker dan voor andere. Voor de meeste urban sport(er)s geldt dat je natuurlijk van een ander wilt winnen als je aan een wedstrijd meedoet, maar daarbuiten is het niet zo belangrijk. Bij straatvoetbal lijkt de competitie wel belangrijker te zijn dan het gemeenschapsgevoel.

Qua verschillen tussen de typen urban sports wordt kledingstijl genoemd. (Sub-)groepen skaters en steppers willen zich graag onderscheiden met hun voorkomen, hoewel dit zeker niet voor alle skaters en steppers geldt.

Verskillende urban sports worden vaak ook op andersoortige locaties beoefend en je hebt er veelal specifieke attributen voor nodig. Skaten wordt bijvoorbeeld in een skatepark of op straat gedaan en dansen meestal in een studio. Steppen doe je

bijvoorbeeld op een step en skateboarden op een skateboard. Wat de verschillende urban sports verder nog onderscheidt, is puur de uitvoering. Op een skateboard skaten vereist net iets andere vaardigheden dan een salto maken of van het ene gebouw naar het andere springen. Hoewel zelfs daar nog wel overlap in zit. Dat verklaart voor een deel waarom bijna een derde van de geënquêteerden aangeeft twee of meer urban sports te beoefenen. Met name calisthenics wordt vaak in combinatie met andere sporten beoefend – met skaten, freerunnen, tricking en dansen. Verder worden steppen, skaten en BMX vaker gecombineerd.

Op basis van de verzamelde gegevens kan geen eenduidige typologie van dé urban sporter worden gegeven. Het zijn allerlei ‘soorten’ mensen: creatievelingen, ondernemers, stoere aanwezige personen, verlegen rustige personen. Wel lijken het mensen te zijn die niet zo van de traditionele ‘verenigingsleven’ houden omdat daar veelal wel voor je bepaald wordt wanneer je sport, met wie, hoe en waar. Ze zijn erg gesteld op hun autonomie en onafhankelijkheid.

Betekenis en leefstijl

De beschreven conclusies in deze paragraaf geven antwoord op de vraag:

Wat zijn de kenmerken van (Rotterdamse) urban sporters in termen van leefstijl?

Ruim 90% van de respondenten (n=74) geeft aan dat urban sports voor hen meer betekent dan alleen het sporten. Zo kan het van invloed zijn op verschillende facetten:

- *Kledingsmaak -en keuze* (30%; n=22). Respondenten geven aan dat er vanuit de urban sports niet per se kledingvoorschriften zijn waaraan sporters zich verplicht moeten houden. Het dragen van bepaalde merken brengt wel een zekere status met zich mee, wat vooral te zien is in de skatescene;
- *Muzieksmaak -en keuze* (23%; n=17). Enkel geïnterviewde dansers geven aan dat hun muzieksmaak -en keuze wordt beïnvloed door het sporten. Dit lijkt minder het geval te zijn bij andere urban sports als skateboarden, freerunnen, steppen, calisthenics, etc.;
- *Het sluiten van vriendschappen* (93%; n=76). Deze vriendschappen gaan vaak landsgrenzen over – mensen ontmoeten elkaar op events en zoeken elkaar later weer (fysiek) op. Dit getuigt van een sterk community gevoel. Urban sports worden echt als middel gezien om sociale kringen op te bouwen. Ondanks dat iedereen zo verschillend is qua leeftijd, denkbeelden en visies, is de sport hetgeen ze met elkaar verbindt.

Het merendeel van de overige factoren waarop urban sports van invloed zijn, behelst het community/lifestyle gevoel dat het sporten voor veel van de geënquêteerden met zich meebrengt. Dat wil zeggen dat men zich onderdeel voelt van een groep. Ook de onderwerpen vrijheid en discipline worden hierbij genoemd.

Het leert je bovendien lessen wat betreft discipline en doorzettingsvermogen, omdat de meeste trucs nu eenmaal niet in één keer goed gaan. Menig geïnterviewde heeft ooit te maken gehad met een blessure als gevolg van de urban sport, maar dit heeft voor hen de drive om door te zetten alleen maar vergroot.

Tot slot geeft men aan dat het focussen op de sport zorgt voor een bepaalde innerlijke rust, kwijt kunnen van energie en mogelijkheid om je gedachtes te verzetten. Ook wordt aangegeven dat urban sports gefocust is op het culturele aspect als vorm van culturele expressie en mogelijkheid tot het uiten van creativiteit en emotie.

Qua beïnvloeding van het dagelijks leven, geeft men aan dat urban sports van invloed zijn op je zelfvertrouwen en de manier van jezelf presenteren. Een aantal respondenten heeft er zelfs hun werk van freerunschool.

Op de vraag of urban sports per definitie een bepaalde levensstijl met zich meebrengen, wordt wisselend geantwoord. Waar de één het puur omschrijft als sport, stelt de ander dat er sprake is van een daadwerkelijke (sub)cultuur en daarbij behorende levensstijl. Hierbij komt het vrije karakter van urban sports sterk naar voren.

Vergelijking met reguliere sporten

De hier beschreven conclusies geven antwoord op de volgende vraag¹⁴:

Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen urban sports en reguliere sporten?

Urban sports worden niet alleen onderling gecombineerd maar urban sporters geven aan ook nog reguliere sporten te beoefenen.

Op de vraag wat urban sports onderscheidt van andere sporten geven de respondenten aan dat zij vinden dat urban sports meer vrijheid biedt dan andere sporten. Vrijheid betekent voor hen dat je zelf bepaalt wat je doet, hoe je dat doet, wanneer je dat doet, waar je het doet en met wie. Toch wordt ook gezegd dat het wel meevalt met die verschillen. Niet alle (vormen) van urban sports zijn op alle aspecten zo vrij. Sommige urban sports worden alleen op specifieke locaties beoefend. Ook worden lessen gegeven in skaten, steppen, dance, freerunnen. Deze vinden veelal op vaste tijden plaats. Daarbij zijn er ook niet-urban sports die veel vrijheden bieden zoals bijvoorbeeld fitness.

De meeste urban sports zijn minder georganiseerd dan de reguliere sporten. Er is niet echt een competitie en er zijn geen overkoepelende organen zoals bijvoorbeeld bij voetbal het geval is.

Urban sporters geven aan dat zij reguliere sporten saai en eentonig vinden. Hierin komt weer de drang naar autonomie naar voren. Tenslotte is nog genoemd dat bij urban sports de individuele prestaties minder belangrijk lijken te zijn dan bij de reguliere sporten.

Respondenten kijken heel verschillend aan tegen de mate waarin concurrentie en competitie een rol spelen bij het beoefenen van urban sports. In een normale setting heerst er volgens de respondenten een vriendschappelijke sfeer waarin doorgaans opbouwende kritiek aan elkaar wordt gegeven. Tijdens competities worden sporters logischerwijs veel meer elkaars concurrenten. Urban sporters zijn het er niet over eens of je daar vorm aan moet geven en zo ja hoe.

Respondenten geven verder aan dat je voor het beoefenen van een urban sports veel discipline en doorzettingsvermogen moet hebben en dat zij vinden dat dit voor urban sports meer is dan bij reguliere sporten. Dit getuigt er volgens de urban sporters van dat urban sports meer is dan een sport, namelijk een lifestyle – een manier van leven.

Gezondheid, voeding en middelengebruik

De beschreven conclusies in deze paragraaf geven antwoord op de vragen:

Wat zijn kenmerken van (Rotterdamse) urban sporters in termen van gezondheid (fysiek en mentaal)?

Kun je gezond gedrag (lichamelijk, mentaal en/of sociaal) vergroten door urban sports te stimuleren?

Ruim de helft (n=45) van de geënquêteerden geeft

¹⁴ De vraag naar de overeenkomsten en verschillen tussen urban sports en reguliere sporten was niet als onderzoeksvraag geformuleerd. In de interviews is wel gevraagd naar wat de reden is dat mensen voor het beoefenen van een urban sports kiezen boven een reguliere sport. Daarbij is gevraagd naar wat zij dan het verschil vinden tussen urban sports en reguliere sport en de opgehaalde informatie biedt belangrijke aanknopingspunten om de urban sports te kunnen stimuleren. Dat is de reden dat het toch beschreven is.

aan dat hun ervaren gezondheid zeer goed is, hetzelfde geldt voor ervaren geluk (66%; n=52).

De vraag of het sporten van invloed is op het voedingspatroon van urban sporters leidt niet tot een eenduidig antwoord. De één is er bewust mee bezig en let op de juiste voedingsmiddelen voor het beste herstel van het lichaam, terwijl de ander tijdens het bewegen juist kiest voor een ongezonde snack. Hiervoor wordt vaak gekozen omdat het makkelijk is, maar ook omdat het intensief sporten je zo kan uitputten dat je behoefte hebt aan wat suikers.

Het beeld dat uit de interviews naar voren komt is dat gezond gedrag kan worden bevorderd met urban sports:

- *Fysieke gezondheid:* urban sports dragen volgens urban sporters bij aan het in vorm blijven en op peil houden van je conditie en uithoudingsvermogen. Geïnterviewden omschrijven wat zij doen soms als topsport wat van grote invloed is op je fysieke gestel en gezondheid. Je moet echt goed in vorm zijn en herstellen om deze extreme sporten langere tijd te kunnen doen;
- *Mentale gezondheid:* ook op mentaal vlak geeft men aan dat het sporten hen veel brengt. Het zorgt ervoor dat je je gedachten kunt verzetten en op die manier dingen los kunt laten én je emoties kwijt kunt. Bovendien worden grenzen verlegd met urban sports omdat je in het begin vaak over een barrière heen moet om bepaalde tricks te durven doen. Een aantal respondenten geeft aan door het sporten sterker in hun schoenen te staan doordat ze hun emoties beter kunnen uiten;
- *Sociale gezondheid:* het sociale aspect is in alle urban sports van enorm belang vanwege het gegeven onderdeel te zijn van een community. Met name introverte jongeren kan het vrij sporten met gelijkgestemden uit hun comfortzone trekken. De mate van niveau kan echter wel van invloed zijn op hoe gemakkelijk je wordt geaccepteerd in de groep.

Qua middelengebruik geeft ongeveer een derde aan ooit gerookt te hebben (n=21) of drugs gebruikt te hebben (n=22), voor alcoholgebruik is dit 61% (n=43).

Mening van de urban sporters

De beschreven conclusies in deze paragraaf geven antwoord op de vragen:

Hoe stimuleer je deze specifieke vormen van sporten?

Hoe sluit je aan bij de behoefte van groepen die zich tot deze groepen aangesloten voelen?

Kun je deze sporten faciliteren zodat het aansluit bij wat deze groepen willen?

De respondenten noemen verschillende (typen) evenementen die in Rotterdam gehouden worden. Multidisciplinaire, straatvoetbal, dance en skate evenementen worden genoemd en degene die wij spraken zijn hier erg positief over. Uit alle enquêtes en interviews komt sterk naar voren dat Rotterdam een populaire stad is voor urban sporters om naar af te reizen om hun sporten uit te oefenen, zowel in de buitenlucht als op locatie.

De volgende behoeftes met betrekking tot locaties zijn door de urban sporters aangegeven:

- Mixed environments: plaatsen waar je meerdere (urban) sporten kan doen;
- Meer locaties voor calisthenics. Eenvoudige uitbreiding van bestaande locaties zou in deze wens al voorzien;
- Meerdere kleine locaties verspreid over de stad;
- Meer overdekte locaties, buiten of binnen;
- Binnen locaties wat betreft prijs aantrekkelijker/toegankelijker maken voor jongeren;
- Openbare watertappunten.

Met name skaters hebben ideeën over bestaande locaties. De Westblaak en de manier waarop deze locatie neergezet is, wordt vaak als zeer positief omschreven. Verder wordt Rotterdam als een fijne

skatestad omschreven. De stad leent zich goed om te streetskaten en de scene wordt als levendig ervaren.

Tenslotte wordt aangegeven dat de locaties meer zijn dan alleen sportlocaties. Het zijn ook ontmoetingsplekken voor jongeren en worden ervaren als positieve plekken waar jongeren kunnen samenkomen en hun energie kunnen kanaliseren.

De volgende *tips* worden door de geïnterviewden genoemd met betrekking tot manieren waarop de gemeente kan faciliteren in het stimuleren van de urban sports:

- Samenbrengen van verschillende sub-communities om tot een gezamenlijk gedragen plan te komen. Dit kan zijn voor de organisatie van evenementen of voor het opzetten van nieuwe locaties;
- Betrekken van de community bij de uitvoering van plannen;
- De weg naar de uitvoering van plannen makkelijker en toegankelijker maken;
- Meer evenementen; dat hoeven niet per se hele grote evenementen te zijn;
- Vergroot het aanbod op scholen;
- Maak de sport toegankelijker voor mensen die minder goed bedeeld zijn;
- Benader jongeren via social media;
- Bijdragen aan een positief imago van urban sporters;
- Meer aandacht voor vrouwelijke urban sporters.

De volgende *tips* worden door de geïnterviewden genoemd met betrekking tot manieren waarop de gemeente kan faciliteren in het stimuleren van de urban sports:

- De gemeente doet al veel op het gebied van urban sports;
- Rotterdam doet het goed op het gebied van urban sports in vergelijking met andere steden;
- De community wordt vaak al betrokken bij evenementen en bij het neerzetten van locaties;
- Rotterdam wordt ervaren als een skatebare stad waar de scene levendig is.

Olympificeren

De geïnterviewden denken heel verschillend over of urban sports ook olympische sporten moeten worden. Een deel staat er huiverig tegenover en is terughoudend omdat men vreest dat het een deel van de vrijheid en creativiteit zal wegnemen. Een ander deel ziet er juist de voordelen van: de sport zal meer erkenning en acceptatie krijgen als sport. Men zal meer oog krijgen voor de positieve aspecten van dit type sporten en dat vooral goed voor de sport en voor de urban sporters. Ook denken sommigen dat de geformaliseerde urban sports parallel kunnen bestaan naast de 'vrije' tak van die sporten.

10.2 Beschouwing

In deze paragraaf worden een aantal onderwerpen in een wat bredere context geplaatst dan alleen die van de urban sporters zelf.

De vrijheid, behoefte aan autonomie en onafhankelijkheid kwamen in verschillende aspecten van de urban sport naar voren. Dit werd aangegeven als belangrijk onderdeel in de omschrijving van wat urban is en betekent volgens de respondenten. Ook werd dit genoemd in het hoofdstuk over wat urban sports onderscheidt van reguliere sporten en in de redenen waarom respondenten urban sports beoefenen en geen andere sport. Toch zijn niet alle urban sports te beoefenen onder alle vrijheden die genoemd zijn. Zo kan je skaten, skateboarden, freerunnen, tricken, steppen en BMX-en op een daarvoor ingerichte locatie maar ook 'overall' op straat. Bij calisthenics en dansen ligt dat alweer anders. Dan is een veld met buizen of een studio met spiegels nodig. Het ligt er ook aan met welke sport je het vergelijkt. Er zijn ook niet-urban sports die veel vrijheden kennen, zoals hardlopen, wielrennen, fitness. Wat onderscheidt urban sports dan wel van reguliere sporten? Respondenten gaven aan dat ze reguliere sporten saai en eentonig vinden. Het is goed in te beelden dat de manier van bewegen in urban sports in het algemeen meer variaties laat zien dan op het eerste gezicht bijvoorbeeld in hardlopen het geval is. Echter wil je daar beter in worden dan zal je ook moeten trainen.

Wat niet genoemd is maar wat hierin wel een rol zou kunnen spelen is de manier waarop je een sport wilt beoefenen en wat je er mee wilt bereiken. Zo werd bijvoorbeeld over doorzettingsvermogen en discipline gezegd dat deze aspecten een grote rol spelen in urban sports en dat urban sporters vinden dat dit meer is dan in reguliere sporten. Of dit zo is wordt zowel in urban sports als in reguliere sporten bepaald door het gewenste te behalen niveau. Een rondje om het park rennen vereist een andere mate van doorzettingsvermogen en discipline dan trainen voor een marathon. Dit soort verschillen zijn voor urban sports hetzelfde: Wil je gewoon een beetje op een skatebaan rondhangen of wil je echt bepaalde tricks leren? Kortom het is niet zo eenvoudig om aan te geven wat urban sports onderscheidt van andere reguliere sporten.

De conclusie van deze beschouwing is dat de resultaten gezien moeten worden in het licht van wat het onderzoek omvat. Het huidige onderzoek is een verkennend onderzoek waarin urban sporters geïnterviewd zijn. De resultaten zijn om deze reden vooral een weergave van hun denkbeelden. Het gaat dus niet zozeer om waarheidsbevindingen. De resultaten geven weer hoe urban sporters hun sport(en) ervaren, hoe ze ertegenaan kijken, hoe ze het beleven etc.

10.3 Aanbevelingen

Op basis van de verzamelde informatie, doen wij de volgende aanbevelingen:

- Hoewel bij urban sporters autonomie en vrijheid belangrijk worden gevonden en urban sports worden gekenmerkt door hun ongeorganiseerde karakter, is er bij bepaalde groepen wel behoefte aan enige mate van georganiseerdheid. Het gaat bijvoorbeeld om overdekte en bemande locaties waar sporters vanuit verschillende disciplines elkaar kunnen ontmoeten en bovendien kunnen uitproberen welke urban sport(s) het best bij hen past/passen;
- Daarnaast is er behoefte om informatie te verstrekken op scholen om urban sports zo meer

onder de aandacht te brengen van jongeren. Respondenten hebben voornamelijk behoefte aan extra locaties. Hierbij zou extra aandacht moeten zijn voor bepaalde gebieden in Rotterdam waar relatief veel jongeren wonen die niet aan een reguliere sport doen/kunnen doen vanwege beperkte financiële middelen. Juist voor deze doelgroep zou urban sports een mogelijkheid zijn;

- Verder is het belangrijk om aan te sluiten bij behoeften vanuit de doelgroep, ofwel het raadplegen van de community. Urban sporters zijn dan ook zeer positief over de co creatie van plekken als het skatepark aan de Westblaak waar de gemeente enerzijds en skaters anderzijds de handen ineen hebben geslagen om een nieuw park te ontwikkelen;
- De gemeente Rotterdam zou kunnen bijdragen aan een positiever imago van urban sports en urban sporters. Door op een positievere manier urban sports te stimuleren, bijvoorbeeld door het aanbieden van (gratis) clinics, zullen jongeren eerder geneigd zijn om deze sporten te proberen. Hetzelfde geldt voor aandacht voor vrouwelijke urban sporters, aangezien deze doelgroep nog redelijk ondervertegenwoordigd is onder de urban sporters. Hiervoor zouden vrouwelijke rolmodellen ingezet kunnen worden.
- Deelnemers gaven aan een sterke behoefte aan autonomie en vrijheid te hebben waardoor urban sports aantrekkelijker voor hen zijn dan het traditionele sportverenigingsleven met diens verplichtingen en georganiseerde karakter. De autonomie en vrijheid spreekt in het bijzonder de doelgroep middelbare scholieren aan voor wie het verenigingsleven minder aantrekkelijk is en waarvan we weten dat zij eerder geneigd zijn te stoppen. Om hen te bereiken en aan het sporten te krijgen zouden urban sports ingezet kunnen worden;
- De resultaten laten zien dat er zowel tussen de urban sports onderling als binnen verschillende urban sports verschillen en overeenkomsten zijn. Dit maakt dat er niet zoiets bestaat als dé urban sporter of dé skater of dé freerunner. Het is

daarom belangrijk rekening te houden met het open en inclusieve karakter van de urban sports. Daarmee wordt bedoeld dat urban sports toegankelijk (lijken te) zijn voor alles en iedereen¹⁵.

- Eventueel vervolgonderzoek zou zich kunnen richten op de volgende onderwerpen die in het huidige onderzoek niet aan bod gekomen zijn:
  - Omvang van de verschillende urban sports in Rotterdam en hoe dit zich verhoudt tot de omvang van de reguliere sporten en omvang van niet sporten;
  - Frequentie van gebruik of bezoek van bepaalde locaties: dus hoe vaak en intensief

worden locaties gebruikt; Het huidige onderzoek is een verkennend onderzoek geweest en richt zich op de urban sporters. Een vergelijking met niet-urban sporters zou interessante aanknopingspunten kunnen opleveren voor het ontwikkelen van specifiek urban sports beleid;

- Inzicht in de reisbereidheid van urban sporters: Hoeveel reistijd hebben urban sporters er voor over om hun sport te beoefenen?;
- Aanvullend inzicht in de populariteit van Rotterdam als urban sports stad.

---

¹⁵ Zie Nationaal sportakkoord: "De ambitie is dat iedere Nederlander een leven lang plezier kan beleven aan sporten en bewegen. Het akkoord zegt dat sporten en bewegen vanzelfsprekend zou moeten zijn, ongehinderd door leeftijd, lichamelijke of geestelijke gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie."

Bijlage A Vragenlijst

Hallo, ik ben.....van de gemeente Rotterdam.

De gemeente Rotterdam doet onderzoek naar Urban Sports.

Omdat het onderzoek over Urban Sports gaat, zoeken we urban sporters die we een paar vragen kunnen stellen.

Beoefen jij een urban sport?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

En zou je een paar vragen willen beantwoorden (duurt ongeveer 5-10 minuten)?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

[Als beide voorgaande vragen met 'JA' zijn beantwoord, volgt uitleg over het onderzoek.]

Het onderzoek is vertrouwelijk. Dat betekent dat je anoniem blijft en dat niemand te weten komt wat jij hebt ingevuld.

Er zijn geen goede of foute antwoorden. Het gaat om jouw mening en jouw ervaringen.

Achtergrondkenmerken

Wat is je geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

Wat is je geboortejaar?

□□□□

Wat is je postcode?

INT: vier cijfers en twee letters; we gebruiken de postcode om te bepalen in welke stad / gemeente / wijk men woont. Het kan niet gebruikt worden om respondent te benaderen)

Indien men niet in Nederland woont, noteer dan alleen het land

□□□□□□ (postcode)

(land)

Ben je in Nederland geboren?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, namelijk

- ☐ Marokko
- ☐ Turkije
- ☐ Suriname
- ☐ (voormalige) Nederlandse Antillen of Aruba
- ☐ Duitsland
- ☐ België
- ☐ Indonesië
- ☐ Ander land, namelijk

Opleiding en werk

Welk soort onderwijs volg je / of heb je gevolgd? (in rechterkolom aan te geven: Wat is je hoogst voltooide opleiding?) (Een opleiding afgerond met diploma of voldoende getuigschrift.)	Voltooid (X = ja)
☐ Geen opleiding (lager onderwijs niet afgemaakt)	
☐ Lager onderwijs (basisschool of speciaal onderwijs)	
☐ Lager of voorbereidend beroepsonderwijs (zoals ambachtsschool, huishoudschool, lts, leao, lhno, vmbo-b/k)	
☐ Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (zoals (m)ulo, mavo, vmbo-g/t, mbo-kort, mbo-1)	
☐ Middelbaar beroepsonderwijs en beroepsbegeleidend onderwijs (zoals vakopleidingen bakker of kapper, mbo-lang, mts, uts, meao, bol, bbl, inas, mbo-	
☐ Hoger algemeen en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (zoals hbs, mms, havo, vwo, atheneum, gymnasium)	
☐ Hoger beroepsonderwijs (zoals kweekschool, hbo, hts, heao, hbo-v, kandidaats of bachelor wetenschappelijk onderwijs)	
☐ Wetenschappelijk onderwijs (doctoraal of master, postdoctoraal, hbo-master)	

Werk je (inclusief bijbaantjes)?

☐ ja =>

zo ja: wat doe je/wat voor werk heb je?

☐ nee

Urban sports

Welke urban sport(s) beoefen je? Meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Skateboarden
- ☐ Inline/stunt step
- ☐ BMX
- ☐ Straatvoetbal (panna, freestyle)
- ☐ (Break)dance
- ☐ Basketball (3x3)
- ☐ Tricking
- ☐ Calisthenics
- ☐ Freerunning

Anders, namelijk

Wat is de reden dat je deze sport(en) beoefent?

- ☐ Ongeorganiseerd karakter/vrij in te plannen
- ☐ Buiten sporten
- ☐ Met vrienden
- ☐ Anders, namelijk

Hoeveel dagen per week beoefen je deze sport(en)?

- ☐ (Bijna) nooit
- ☐ Minder dan 1 dag per week
- ☐ 1 dag per week
- ☐ Meerdere dagen per week
- ☐ Elke dag

Op welke plek beoefen je deze sport(en)? Meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Op straat/in de buurt
- ☐ Plein/veldje
- ☐ Skateland
- ☐ Urban Sports Park Hoogvliet
- ☐ Westblaak
- ☐ Hefpark
- ☐ Stootblok/Peperklip
- ☐ Freestyle School Rotterdam

- ☐ Sportplaza Zuiderpark
- ☐ HipHopHuis
- ☐ Anders, namelijk

Betekent deze urban sport meer dan alleen het sporten?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk
  - ☐ Kledingkeuze
  - ☐ Muziek
  - ☐ Vriendschappen
  - ☐ Vrijtijdsbesteding/hobby
  - ☐ Anders, namelijk

Geldt dat ook voor andere urban sports?

- ☐ Nee
- ☐ Weet niet
- ☐ Ja, namelijk

Heeft de urban sport invloed gehad op je vriendschappen?

- ☐ Ja, ik heb nu meer vrienden
- ☐ Nee
- ☐ Ja, ik heb nu minder vrienden

Hoe toegankelijk/open is deze sport?

- ☐ Zeer toegankelijk/open
- ☐ Toegankelijk/open
- ☐ Neutraal
- ☐ Ontoegankelijk/gesloten
- ☐ Zeer ontoegankelijk/gesloten

Hoe kan de gemeente deze vorm of andere vormen van urban sport(s) stimuleren?

Ervaren gezondheid

Hoe is over het algemeen je gezondheid? Is deze:

- ☐ Zeer goed
- ☐ Goed
- ☐ Gaat wel
- ☐ Slecht
- ☐ Zeer slecht

Hoe gelukkig voel je je meestal?

☐
☐
☐
☐
☐

ROKEN

Heb je ooit gerookt? *We bedoelen hier het roken van alle soorten tabaksproducten, maar niet het gebruik van een elektronische sigaret.*

- ☐ Ja
- ☐ Nee → door naar kopje alcohol

Hoe vaak rook je nu?

- ☐ Elke dag
- ☐ Minstens 1 keer per week, maar niet elke dag
- ☐ Minder dan 1 keer per week
- ☐ Ik rook niet meer

ALCOHOL

Heb je ooit alcohol gedronken? *We bedoelen hier bier, wijn, lichtalcoholische dranken, alcohol gemengd met frisdrank.*

- ☐ Ja
- ☐ Nee → door naar kopje drugs

Hoe vaak drink je nu?

- ☐ Elke dag
- ☐ Minstens 1 keer per week, maar niet elke dag
- ☐ Minder dan 1 keer per week
- ☐ Ik drink niet

Hoe vaak heb je de afgelopen maand 5 OF MEER drankjes met alcohol gedronken op één avond (bijvoorbeeld op een feestje/festival)?

- ☐ Nooit
- ☐ 1 keer
- ☐ 2 keer
- ☐ 3 of 4 keer
- ☐ 5 of 6 keer
- ☐ 7 of 8 keer
- ☐ 9 keer of vaker

DRUGS

Welke van de volgende middelen heb je gebruikt? *Kruis op elke regel één vakje aan.*

		Niet gebruikt	In de laatste 4 weken gebruikt	Wel gebruikt, > dan 4 weken geleden
a	Wiet/hasj	☐	☐	☐
b	Lachgas	☐	☐	☐
c	XTC (ecstasy, MDMA)	☐	☐	☐
d	Cocaïne (coke of wit)	☐	☐	☐
e	Paddo's (hallucinogene paddenstoelen of magic mushrooms)	☐	☐	☐
f	Amfetamine (uppers, pep, speed)	☐	☐	☐
g	LSD	☐	☐	☐
h	GHB	☐	☐	☐
i	Heroïne	☐	☐	☐

Afsluitend: opmerkingen

Zijn er nog dingen die je kwijt wilt over dit onderzoek?
Of dingen die je kwijt wilt over urban sports in Rotterdam?

Wil je op de hoogte gebracht worden over de uitkomsten van het onderzoek (begin 2020)?

Zo ja: emailadres:

Bijlage B Toestemmingsformulier

Gemeente Rotterdam

Toestemmingsverklaring

Door je handtekening te plaatsen ga je akkoord met de onderstaande vijf punten:

1. Ik weet waar het onderzoek over gaat en ik heb hier verder geen vragen over.
2. Ik weet dat meedoen vrijwillig is en dat ik elk moment kan stoppen.
3. Ik weet dat de antwoorden zonder mijn naam en contactgegevens (anoniem) verwerkt worden.
4. Ik weet dat de resultaten gebruikt kunnen worden voor het schrijven onderzoeksrapport en dat ze niet naar mij te herleiden zijn.
5. Ik geef toestemming om mijn antwoorden te gebruiken voor de doelen van dit onderzoek.

☐ Ja, ik ga akkoord.

☐ Ik ga er ook mee akkoord dat er een geluidsopname wordt gemaakt van het interview. Deze geluidsopname zal na afloop van het onderzoek vernietigd worden.

Handtekening

.....

Datum

.....-.....-.....

Bijlage C Topiclijst interviews

Deze semigestructureerde vragenlijst is bedoeld om een beeld te krijgen van urban sports, met specifieke aandacht voor de kenmerken van de groep mensen die deze typen sporten beoefenen. Het gaat hierbij met name om inzichten in de behoeften van (potentiële) beoefenaars.

NB: Deze semigestructureerde vragenlijst is bedoeld als gesprekshandleiding, waarbij van de volgorde kan worden afgeweken. Uiteraard zal worden doorgevraagd indien volgens de gespreksleider zaken nog niet duidelijk/volledig genoeg beantwoord zijn.

Introductie

- Korte uitleg onderzoek (doel, inhoud)
- Gesprek is vertrouwelijk en er wordt anoniem gerapporteerd
- Opname van het gesprek (toestemming vragen middels toestemmingsformulier)

Achtergrondinformatie

1. Leeftijd
2. Geslacht
3. Woonplaats

A. Type sport

4. Welke urban sport(s) beoefen je?
5. Hoeveel dagen per week beoefen je deze sport?
6. Op welke plek(ken) beoefen je deze sport?
7. Deed je hiervoor aan een andere sport? En zo ja welke sport?
8. Wat is de reden dat je deze sport beoefent/ Waarom ben je deze sport gaan doen/ Hoe ben je bij deze sport terecht gekomen?
9. Hoe zou je deze sport in eigen woorden omschrijven?
10. Wat betekent deze sport voor je/ Hoe voel je je als je deze sport doet?
11. Kan je eens omschrijven wie deze sport beoefenen? Is hierin een bepaald type te herkennen met bepaalde kenmerken?
12. Beoefen je ook sporten die niet onder het kopje urban sports vallen? Zo ja, welke?
13. Wat is het verschil tussen urban sports en reguliere vormen van sport?

B. Community/levensstijl

14. In hoeverre zou je deze urban sport omschrijven als sport an sich?
15. Zie je het als meer dan een sport, bijvoorbeeld een leefstijl/subcultuur? Waarin uit zich dat/wat is de invloed van deze urban sport op je levensstijl? (Ben je bijvoorbeeld andere kleding gaan dragen, luister je naar bepaalde muziek?)

16. In hoeverre beïnvloedt deze sport je dagelijks leven? Als het antwoord is 'niet' dan is het klaar. Maar als men aangeeft 'veel' dan willen we wel weten op wat voor manier, hoe dan, hoe uit zich dat?
17. Wat zijn de overeenkomsten tussen deze vorm van urban sports en andere urban sporten?
18. Wat zijn de verschillen met andere urban sports?
19. Beoefen je deze sport alleen of in/met een groep? Als het je deze sport in een groep beoefent kan je iets vertellen over deze groep, bv hoe mensen met elkaar omgaan,
20. Heb je door deze sport te gaan beoefenen nieuwe vrienden gemaakt of ben je samen met mensen die je al kende deze sport gaan doen?

C. Gezondheid

21. Hoe ziet je leefstijl (o.a. voeding) eruit? In hoeverre is de urban sport die je beoefent hierop van invloed?
22. Hoe zou je je fysieke gezondheid omschrijven (bv voel je je fit, ben je wel eens ziek, verkouden, griep, of heb je een chronische aandoening, slaap je goed, veel of juist heel slecht)? In hoeverre is de urban sport die je beoefent hierop van invloed?
23. Hoe zou je je mentale gezondheid omschrijven (bv zit je lekker in je vel, ben je in het algemeen vrolijk, heb je zin om dingen te ondernemen, zie je het vaak niet zitten)? In hoeverre is de urban sport die je beoefent hierop van invloed?
24. Kun je gezond gedrag (lichamelijk, mentaal en/of sociaal) vergroten door urban sports te stimuleren? Waarom wel/niet?
25. Hoe kan de gemeente Rotterdam dit volgens jou het best stimuleren?

D. Verdieping/behoefes

26. Hoe stimuleer je deze specifieke vormen van sporten?
27. Hoe vind je dat Rotterdam het op dit moment doet qua urban sports voorzieningen?
28. Wat gaat er goed/wat kan beter?
29. Waar heb je op dit moment de meeste behoefte aan?
30. Hoe sluit je aan bij de behoefte van groepen die zich tot deze sporten aangetrokken voelen?
31. Kun je deze sporten faciliteren zodat het aansluit bij wat deze groepen willen?

Afsluiting

Kennis voor een sterk Rotterdams beleid

Onderzoek en Business Intelligence is een afdeling binnen de gemeente Rotterdam. De afdeling verzamelt informatie en doet onderzoek voor het maken en uitvoeren van beleid door de gemeente Rotterdam. Het onderzoek gaat over onderwerpen als gezondheid, zorg, onderwijs, reïntegratie, demografie, ruimtelijke ordening en veiligheid. Soms is de gemeentelijke organisatie het onderwerp, vaker gaat het over de stad en haar bewoners. Het doel is steeds om met deze verzamelde kennis het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente te verbeteren.

Auteurs

Dave Bruggeling

Tamara van Batenburg-Eddes

[Rotterdam.nl](https://rotterdam.nl)

Gemeente Rotterdam